গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ৰ স্নাতক মহলাৰ ষষ্ঠ যান্মাসিকৰ অসমীয়া গুৰু পাঠ্যক্ৰমৰ ৬০৫৬ প্ৰশ্নকাকতৰ বাবে প্ৰস্তুত কৰা

ক্ষুদ্ৰ গৱেষণা পত্ৰ

বিষয় ঃ অসমীয়া সমাজৰ জন্ম, বিবাহ, মৃত্যুৰ লোকাচাৰ আৰু বিশ্বায়নৰ প্ৰভাৱ ঃ কৈৰাৰা গাঁৱৰ বিশেষ উল্লিখনসহ

Presented
04/06/2024

তত্বাৱধায়িকা

ড° হীৰামণি তালুকদাৰ

সহকাৰী অধ্যাপিকা

অসমীয়া বিভাগ

মহেন্দ্ৰ নাৰায়ণ চৌধুৰী বালিকা মহাবিদ্যালয়

গৱেষিকা ছাত্ৰী

নাম ঃ চুমি কলিতা

শ্ৰেণী ঃ ষষ্ঠ যান্মাসিক

ৰোল নং- UA-২১১-১৯৩-০০৭৩

পঞ্জীয়ন নং- ২১০৮৬৪১৮

মহেন্দ্ৰ নাৰায়ণ চৌধুৰী বালিকা মহাবিদ্যালয়

সূচীপত্ৰ

বিষয়	পৃষ্ঠা
পাতনি	ক
কৃতজ্ঞতা স্বীকাৰ	খ
মানচিত্ৰ	গ
প্ৰথম অধ্যায়	১ – ৮
১.০০ অৱতৰণিকা	
১.১ অধ্যয়নৰ বিষয়বস্তু	
১.২ অধ্যয়নৰ ক্ষেত্ৰ	
১.৩ অধ্যয়নৰ লক্ষ্য আৰু উদ্দেশ্য	
১.৪ অধ্যয়নৰ প্ৰয়োজনীয়তা	
১.৫ পূৰ্বীকৃত অধ্যয়ন	
১.৬ অধ্যয়নৰ পদ্ধতি	
১.৭ প্ৰমেয়	
দ্বিতীয় অধ্যায়	৯ – ২৮
২.০০ গাঁৱৰ পৰিচয়	
২.১ নলবাৰী জিলাৰ পৰিচয়	
২.২ গাঁৱৰ ভৌগোলিক স্থিতি সীমা আৰু মাটিকালি	
২.৩ গাঁৱৰ জনসংখ্যা	
২.৪ গাঁৱৰ জীৱিকা	
২.৫ গাঁৱৰ ধৰ্ম	
২.৬ গাঁৱৰ প্ৰসিদ্ধ স্থান	
২.৭ গাঁৱৰ খেলা	

তৃতীয় অধ্যায় ২৯ – ৩৭
৩.০০ সংস্কৃতিৰ স্বৰূপ
৩.১ সংস্কৃতিৰ সংজ্ঞা আৰু শ্ৰেণীবিভাজন
৩.২ অভিজাত সংস্কৃতি
৩.৩ লোক সংস্কৃতি
৩.৪ জনজাতীয় সংস্কৃতি

চতুৰ্থ অধ্যায় ৩৮ – ৪৮
৪.০০ লোকাচাৰ
৪.১ লোকাচাৰৰ সৈতে আৰ্থ-সামাজিক, সামাজিক আৰু বৈজ্ঞানিক সম্পৰ্ক
৪.২ লোকাচাৰৰ প্ৰকাৰভেদ
৪.৩ জন্ম, মৃত্যু আৰু বিবাহৰ গুৰুত্ব

পঞ্চম অধ্যায় ৪৯ – ৫৮
৫.০০ জন্ম সম্পৰ্কীয় লোকাচাৰ
৫.১ গৰ্ভাৱস্থাৰ লোকাচাৰ
৫.২ প্ৰসৱৰ সময়ৰ লোকাচাৰ
৫.৩ প্ৰসৱৰ পাছৰ লোকাচাৰ
৫.৪ অন্নপ্ৰাশন
৫.৫ জন্ম সম্পৰ্কীয় লোকাচাৰৰ পৰিৱৰ্তন আৰু বিশ্বায়নৰ প্ৰভাৱ

ষষ্ঠ অধ্যায় ৬৯ – ৭৭

৬.০০ বিবাহ সম্পৰ্কীয় লোকাচাৰ

৬.১ জোৰোণৰ লোকাচাৰ

৬.২ বিয়াৰ দিনটোৰ লোকাচাৰ

৬.৩ বিবাহ সম্পৰ্কীয় লোকাচাৰৰ পৰিবৰ্তন আৰু বিশ্বায়নৰ প্ৰভাৱ

সপ্তম অধ্যায় ৭৮ – ৯০

৭.০০ মৃত্যু সম্পৰ্কীয় লোকাচাৰ

৭.১ দাহনৰ সময়ৰ লোকাচাৰ

৭.২ দাহনৰ পাছৰ লোকাচাৰ

৭.৩ মৃত্যু সম্পৰ্কীয় লোকাচাৰৰ পৰিবৰ্তন আৰু বিশ্বায়নৰ প্ৰভাৱ

৮.০০ উপসংহাৰ

গ্ৰন্থপঞ্জী

সংবাদ দাতা

আলোকচিত্ৰ

পাতনি

ইংৰাজী 2024 চনৰ ষষ্ঠ ষাণ্মাসিকৰ অসমীয়া গুৰু বিষয়ৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰী সকলৰ বিশেষ স্থান, পৰিচয় জনগোষ্ঠী সংস্কৃতি, লোক সংস্কৃতি, লোকাচাৰ আদিৰ বিষয়ে ক্ষেত্ৰ অধ্যয়ন কৰি এখনি গৱেষণা পত্ৰ প্ৰস্তুত কৰিব দিয়া হৈছে। সেই উদ্দেশ্য আগত ৰাখি ঢেকেৰাৰা গাঁৱৰ চমু বিৱৰণ লগতে অসমীয়া সমাজৰ জন্ম, বিবাহ, মৃত্যুৰ লোকাচাৰ সম্পৰ্কৰ বিষয়ে এটি ক্ষুদ্ৰ গৱেষণা পত্ৰ প্ৰস্তুত কৰিবলৈ প্ৰয়াস কৰিছোঁ।

আদিৰে পৰা এই লোকাচাৰ সম্পৰ্কৰ বিষয়ে বহুত কথা কিতাপে পত্ৰই পঢ়ি আহিছোঁ আৰু গাঁৱৰ পৰিৱেশতো আমি প্ৰত্যক্ষ দেখিবলৈ পাইছোঁ। সেয়ে এই পত্ৰখনত কিছু কিতাপৰ পৰা, কিছু ব্যক্তিৰ পৰা আৰু কিছু নিজে জনা কথা প্ৰকাশ কৰিছোঁ।

কৃতজ্ঞতা স্বীকাৰ

গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ৰ স্নাতক মহলাৰ ষষ্ঠ ষাণ্মাসিকৰ অসমীয়া বিভাগৰ গুৰু পাঠ্যক্রমৰ (ASM-HE-6056) ক্ষুদ্র গৱেষণা পত্র প্রস্তুত কৰা কাৰ্যটি অন্তৰ্ভুক্ত কৰিছে।

এই প্রকল্প যুগুত কৰোঁতে আমাক বিভিন্ন ক্ষেত্ৰত দিহা-পৰামর্শ দিয়াৰ বাবে পোন প্ৰথমে আমাৰ অসমীয়া বিভাগৰ সহকাৰী অধ্যাপিকা ড° হীৰামণি তালুকদাৰ বাইদেউৰ লগতে অসমীয়া বিভাগৰ মুৰব্বী অধ্যাপিকা ড° মনিমা ভূঞা বাইদেউ আৰু এই বিভাগৰ ছাৰ-বাইদেউ সকলোলৈ আমি কৃতজ্ঞতা স্বীকাৰ কৰিলোঁ। এই প্রকল্প যুগুত কৰোঁতে আমাৰ গাঁৱৰ (ডিবৰা) ব্যক্তি বনবেগ মোতা দিহজোৰা হাইস্কুলৰ অৱসৰপ্ৰাপ্ত শিক্ষক উমেশ গোস্বামী ছাৰলৈ আৰু মাৰবান্ধা বিদ্যাপীঠ হাইস্কুলৰ সহকাৰী শিক্ষক সুশীল ডেকা ছাৰলৈ অশেষ কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন

কৰিলোঁ। লগতে মোৰ বান্ধৱী কেইজনীক
মৰম যাচিলোঁ।

তাৰিখ: ০৩/০৬/২০২৪

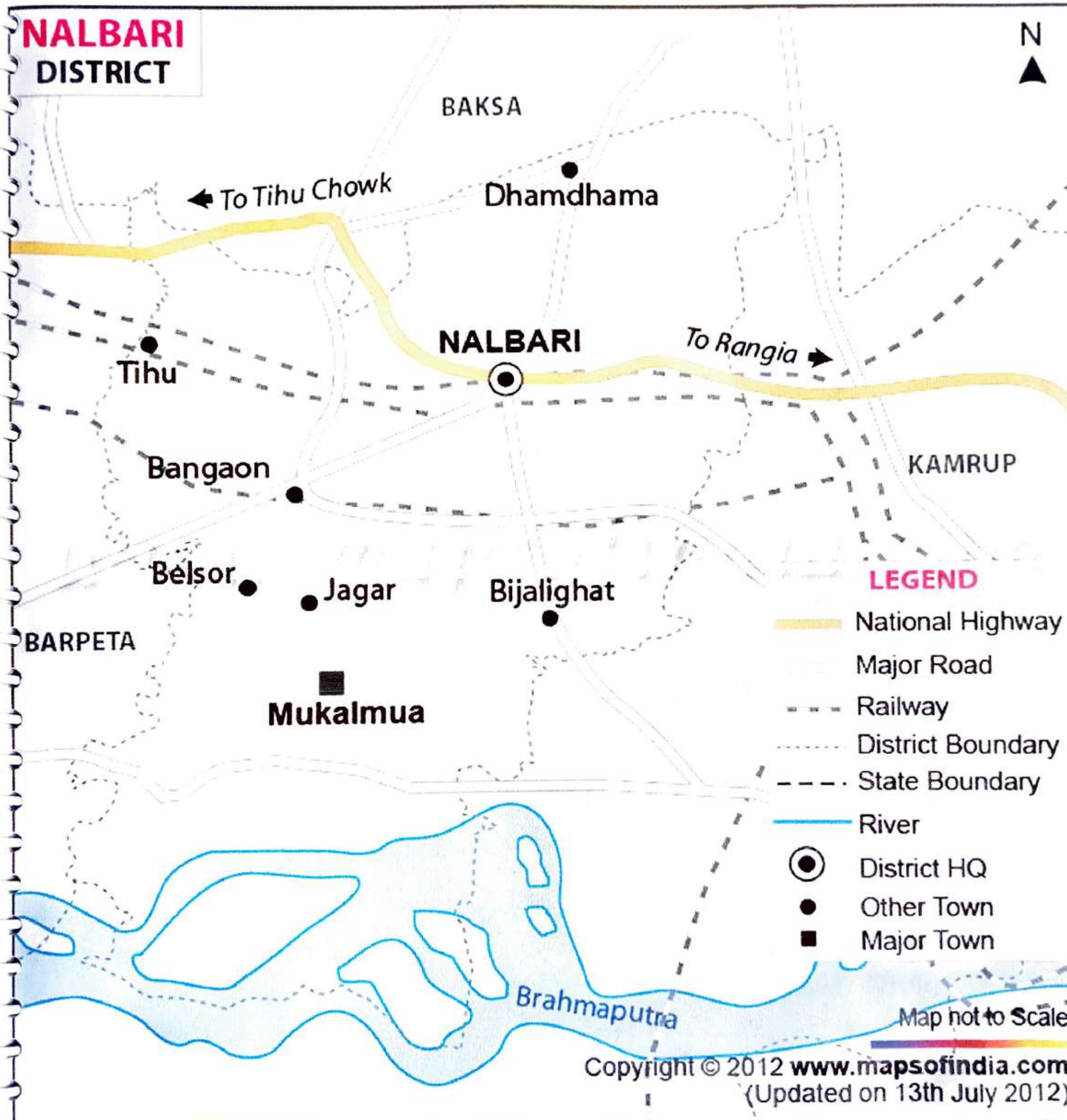
NALBARI
DISTRICT
N
BAKSA
To Tihu Chowk
Dhamdhama
NALBARI
To Rangia
Tihu
Bangaon
KAMRUP
Belsor
Jagar
Bijalighat
BARPETA
Mukalmua
Brahmaputra
LEGEND
National Highway
Major Road
Railway
District Boundary
State Boundary
River
District HQ
Other Town
Major Town
Map not to Scale
Copyright © 2012 www.mapsofindia.com
(Updated on 13th July 2012)

প্রথম অধ্যায়

১.০০

অৱতৰণিকা

সংস্কৃতি এটা জাতিৰ জীৱন ধাৰা। সংস্কৃতিৰ গতি বোৱঁতী নৈৰ দৰে চিৰপ্ৰবাহমান। কালৰ সোঁতত এই গতিত নতুনৰ সংযোজন হয় আৰু বহু দিশ বাদ পৰে। প্ৰকৃতাৰ্থত এখা ধাৰাৰ মাজেৰেহে সংস্কৃতিৰ ধৰ্ম বৰ্তি থাকে। কোনো এটা অঞ্চল বা কোনো এখন ঠাইৰ সংস্কৃতি গঢ় লৈ উঠাৰ ক্ষেত্ৰত সেই অঞ্চলটোৰ প্ৰাকৃতিক, ভৌগোলিক, অৰ্থনৈতিক, সামাজিক আদি প্ৰতিটো দিশৰে গুৰুত্বপূৰ্ণ ভূমিকা থাকে। এইবোৰৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি সংস্কৃতিয়ে নিজা নিজা ৰূপ পৰিগ্ৰহণ কৰে। ফলস্বৰূপে পৃথিৱীৰ বিভিন্ন ঠাইৰ প্ৰাকৃতিক, ভৌগোলিক, অৰ্থনৈতিক, সামাজিক আদি দিশবোৰ ভিন্ন হোৱাৰ বাবে প্ৰত্যেক ঠাইৰে সংস্কৃতিৰ মাজত বৈচিত্ৰ্য লক্ষ্য কৰা যায়। এই প্ৰকল্পটোত আমাৰ সংস্কৃতিৰ বৈচিত্ৰ্যপূৰ্ণ প্ৰেক্ষাপট সম্পৰ্কে বিকাশ হৈছে।

উৎসৱ শব্দটোৰ অৰ্থ হৈছে মানুহক উৎ আহিত কৰা, মানুহৰ প্ৰতি মানুহক শ্ৰদ্ধাশীল কৰি

খেলা, উদ্বুদ্ধ কৰি তোলা। এজন ব্যক্তিৰ জীৱনত প্ৰধানকৈ তিনিটা উৎসৱ উদ্‌যাপন কৰা হয়। সেই কেইটা হ'ল জন্ম, বিবাহ আৰু মৃত্যু। এই তিনিটা উৎসৱ সকলো সমাজতে নানা নীতি-নিয়ম, আচাৰ-পদ্ধতি আদিৰ মাজেৰে সম্পন্ন হয়। অসমীয়া সমাজত জন্মৰ লোকাচাৰটো উৎসৱ হিচাপেই আয়োজন কৰা দেখা যায়। বিভিন্ন ধৰ্মীয় অনুষ্ঠান, আচাৰ-নীতিৰে এই জন্মৰ লোকাচাৰ সুন্দৰ ভাৱে পালন কৰা হয়। শিশুটো গৰ্ভাৱস্থাত থকাৰ পৰা জন্ম হোৱালৈকে বিভিন্ন বিশ্বাস-অন্ধবিশ্বাস আদি ৰীতি-নীতিৰ মাজেৰে অনুষ্ঠানটো পালন কৰা হয়। ইয়ো এক উৎসৱতে পৰিণত হয়। কোনো নিৰ্দিষ্ট সময়ত এখন সমাজকে সাক্ষী কৰি উৎসৱৰ নিচিনাকৈ এখন বিবাহ আয়োজন কৰা হয়। বিবাহক এক আনন্দ মুখৰ উৎসৱ বুলিও কব পাৰি। সাধাৰণ অৰ্থত কব পাৰি এক সমাৰোহ যত পৰিয়ালৰ লগতে এখন

সমাজে বং দেখুৱালি কৰে। ঠিক সেইদৰে মৃত্যুৰ লগত পালনীয় কিছুমান শাস্ত্ৰ বিহিত নীতি-নিয়ম বা লোকাচাৰ পৰম্পৰাগত সমাজত চলি আহিছে। কিছুমান নীতি-নিয়ম আকৌ লোকবিশ্বাস বা অন্ধবিশ্বাসৰ ভেটিত প্ৰতিষ্ঠিত। এনেদৰে এনে সমাজ সংস্কৃতিৰ লগতে বিভিন্ন উৎসৱ অনুষ্ঠানৰ লগত জড়িত হৈ থাকে।

১.১

অধ্যয়নৰ বিষয়বস্তু:

অধ্যয়নৰ বিষয়বস্তু হিচাপে আমাৰ গাওঁমনৰ লগতে জন্ম, বিবাহ, মৃত্যুৰ লোকাচাৰ সম্পৰ্কে বাচনি কৰি লোৱা হৈছে। এই গাঁওমনত জন্ম গ্ৰহণ কৰি সৰুৰে পৰা বিভিন্ন দিশৰ বিষয়ে বিভিন্ন ধৰণে জ্ঞান আহৰণ কৰি আহিছোঁ। এই গাঁওমনৰ সকলো লোকেই হিন্দু ধৰ্ম গ্ৰহণ কৰে। বিবাহৰ ক্ষেত্ৰতো এই গাঁওমনত বিভিন্ন ধৰণৰ লোকাচাৰ

নীতি - নিয়মৰ লগতে আধুনিকতাৰো প্ৰচলন হৈ আহিছে। ঠিক সেইদৰে মৃত্যুৰ ক্ষেত্ৰতো সেই একে নীতি - নিয়মে চলি আহিছে।

১.২

অধ্যয়নৰ ক্ষেত্ৰ :

নলবাৰী জিলাৰ ১ নং ৱাৰ্ডত অন্তৰ্গত এমন গাওঁ হৈছে কৈৱাৰা গাওঁ। আমাৰ এই গাওঁখনৰ অধ্যয়নৰ ক্ষেত্ৰত যদি চাব যোৱা হয়, তেতিয়া এক সুন্দৰ বাতাবৰণ দেখা যায়। কিয়নো কৈৱাৰা গাওঁখনৰ মাজেৰে ৩১ নং ৰাষ্ট্ৰীয় ঘাই পথটি গৈছে। তাৰ উপৰি গাওঁখনত স্থাপন কৰা কৈৱাৰা সত্ৰখনে এক সুন্দৰ প্ৰদৰ্শন দাঙি ধৰিছে। গাওঁখনত থকা যেনে নামঘৰ, পুখুৰী, শ্ৰী শ্ৰী কালী মন্দিৰ, চণ্ডী মন্দিৰ, মনসা মন্দিৰ আদিয়ে গাওঁখনক মনোমোহা ৰূপত অংকন কৰিছে।

১.৩

অধ্যয়নৰ লক্ষ্য আৰু উদ্দেশ্য :

এক সামাজিক গোটৰ ব্যক্তিসকলৰ মাজত পৰম্পৰাগত ভাৱে চলি অহা বিশেষ কাম-কাজ অৰ্থাৎ ৰীতি-নীতি, আচাৰ ব্যৱহাৰ আদিকেই লোকাচাৰ বোলা হয়। উৎসৱ-পাৰ্বণ, ৰীতি-নীতি, আচাৰ-অনুষ্ঠান, কলা, শিক্ষা-দীক্ষা, খেল-ধেমালি আদি লোকাচাৰৰ অন্তৰ্গত এই লোকাচাৰ সমূহৰ ভিতৰত জন্ম, বিবাহ আৰু মৃত্যু সম্বন্ধীয় লোকাচাৰ অন্যতম। এই অধ্যয়নত জন্ম, বিবাহ, মৃত্যুৰ বৰ্ণনা কৰাৰ লগতে এইবোৰৰ পৰিৱৰ্তন আৰু বিশ্বায়নৰ প্ৰভাৱ কিদৰে পৰিছে সেই সম্পৰ্কে আলোচনা কৰাই এই প্ৰকল্পটিৰ লক্ষ্য আৰু উদ্দেশ্য।

১.৪

অধ্যয়নৰ প্ৰয়োজনীয়তা :

নলবাৰী জিলাৰ কেৰাখা গাওঁখন ধৰ্ম কৃষ্টি-সংস্কৃতি, শিক্ষা-দীক্ষা আদিৰ ক্ষেত্ৰত এখন সমৃদ্ধিশালী গাওঁ। মযো এই গাওঁতে বাসিন্দা

হওঁ। গাওঁখনৰ বিষয়ে কোনো কোনো ব্যক্তিয়ে স্মৃতি গ্ৰন্থ, আলোচনা ইত্যাদিত লিখিছে যদিও সেয়া যথেষ্ট নহয়। কিয়নো বৰ্তমান সময়ত গাওঁখনৰ প্ৰতিটো দিশতে বহুখিনি পৰিৱৰ্তন আৰু উন্নত হৈছে। সেয়েহে গাওঁখনৰ বিষয়ে বিতং বৰ্ণনা দাঙি ধৰাৰ লগতে অন্য প্ৰান্তৰ মানুহে যাতে কৈবাৰা গাওঁৰ অতীত ঐতিহ্যৰ বিষয়ে জানিব পাৰে তাৰ প্ৰয়োজনীয়তা অনুভৱ কৰিয়ে আমি এই প্ৰকল্পটি প্ৰস্তুত কৰাৰ প্ৰয়াস কৰিছো।

১.৫

পূৰ্বীকৃত অধ্যয়ন ঃ

পূৰ্বতে কৈবাৰা গাওঁখনৰ বিষয়ে ভালেখিনি ব্যক্তিয়ে অধ্যয়ন কৰি স্মৃতি গ্ৰন্থ, আলোচনী আদিত লিখি প্ৰকাশ কৰিছে। কিন্তু এই লিখনি বিশদ নহয়।

১.৬

অধ্যয়নৰ পদ্ধতি ঃ

আমাৰ এই গৱেষণা পত্ৰখন বিশ্লেষণাত্মক আৰু বৰ্ণনাত্মক পদ্ধতিত লিখি উলিওৱা হৈছে। এই গৱেষণা পত্ৰখন তৈয়াৰ কৰিবৰ বাবে ক্ষেত্ৰ অধ্যয়নলৈ যোৱা হৈছে। সংগ্ৰহ কৰিবৰ বাবে পুথি ভঁৰালৰ বিভিন্ন কিতাপৰ সহায় লোৱা হৈছে।

১.৭

প্ৰমেয় ঃ

ক) নলবাৰী জিলাৰ পৰিচয়ৰ লগতে আমাৰ গাওঁখনৰ মূলসূল আভাস।

খ) সংস্কৃতিৰ স্বৰূপ, সংজ্ঞা আদিৰ চমু আলোচনা।

গ) লোকাচাৰৰ সৈতে আৰ্থসামাজিক, সামাজিক আৰু বৈজ্ঞানিক সম্পৰ্কৰ কিছু ধাৰণা।

ঘ) জন্ম সম্পৰ্কীয় লোকাচাৰ আৰু ইয়াৰ পৰিৱৰ্তনৰ লগতে বিশ্বায়নৰ অৱতাৰণা কৰা হ'ব।

ঙ) বিবাহ সম্পৰ্কীয় লোকাচাৰ আৰু ইয়াৰ

পৰিৱৰ্তনৰ লগতে বিশ্বায়নৰ প্ৰভাৱ সম্পৰ্কে কিছু আলোচনা।

চ) মৃত্যু সম্পৰ্কীয় লোকাচাৰ আৰু ইয়াৰ পৰিৱৰ্তনৰ লগতে বিশ্বায়নৰ প্ৰভাৱৰ বিষয়ে অৱতাৰণা কৰা হ'ব।

দ্বিতীয় অধ্যায়

২.০০

গাঁৱৰ পৰিচয়ঃ

'নজনা কথা জনাৰ ৰেখোল' বুলি কৰিলে মাত্ৰতে সাধাৰণতে বুৰঞ্জী বা ইতিহাসক বুজায়। কিন্তু দৰবাৰত প্ৰতিখন দেশৰ প্ৰতিটো অঞ্চলৰ লগতে প্ৰতিখন গাঁৱৰ জন্ম বৃত্তান্ত, আখ্যান উপাখ্যান নাইবা ঐতিহাসিক দৃষ্টান্তৰ উপৰি লোক প্ৰবাদৰ মাজেৰেও ইতিবৃত্ত পোৱা যায়। প্ৰসিদ্ধই হওঁক বা অপ্ৰসিদ্ধই হওঁক প্ৰতিটো অঞ্চল বা ঠাইৰ ইতিবৃত্তৰ আধাৰত নামৰ উৎপত্তি হোৱা দেখা যায়। আদি কথাৰ ওপৰত সৃষ্টি হোৱা নামাকৰণত নিশ্চয় গুৰুত্ব বাঢ়ে আৰু এই ঐতিহ্য বহন কৰা নামৰ গুণগত সাদৃশ্য দেখা যায়। বাস্তৱতাৰ ওপৰত। মানুহৰ মুখে মুখে প্ৰচলিত সাধুকথা যেন লগা কাহিনীও বাস্তৱিকতাৰ মাজত অতীৰ পোৱা যেন লাগে। এনেধৰণৰ প্ৰবাদ বা লোক বচন প্ৰায় অঞ্চলতে শুনা যায়। তথ্য ভিত্তিক সৃষ্টি হোৱা নামৰ জন্ম ৰহস্য উদ্ঘাটন কৰাটো

থিয়েৰে মহত্কাৰ্য্য তেনেহলে তথ্যবিহীন নামৰ পাতনি মেলা সম্ভৱ হয়।

অসমৰ ইতিহাসৰ পাত মেলি চালে দেখা যায় অসমৰ আদি পুৰুষ বুলি কওঁতে কলাশিল্পী সনাতন হাজৰিকা আদি বটা মটা শিল্পী সংগ্ৰহ কৰি লগতে অনুৰা শিল্পী জয়ৰিৰ কলিতা, প্ৰয়াত সুৰেন কলিতা, অমৃত কলিতা আদিৰ সহযোগত প্ৰয়াত মহেন্দ্ৰ ডেকাৰ নেতৃত্বত সেই সময়ৰ নামজ্বলা পৰিচালক ব্ৰজনাথ শৰ্মাক আনি 'ভাৰত অপেৰা' নাম দি মহেন্দ্ৰ ডেকাৰ [illegible] সেই প্ৰয়োজনাত যাত্ৰাপাৰ্টি দল গঠন হয় আৰু বিভিন্ন ঠাইত প্ৰদৰ্শন কৰি অশ্ৰা-উপাৰ্জন [illegible] গাঁৱৰ সুনাম কঢ়িয়াই আনে।

পৰৱৰ্তী কিছুবাৰ প্ৰয়াত লাবণ্য গোস্বামীদেৱে ১৯৫৮ চনত শিল্পীসকলে মনৰ ভাৱসাম্য ৰক্ষা কৰিব নোৱাৰি সুখ্যাতিসম্পন্ন ভ্ৰাম্যমান শিল্পী মগেন বেনাৰ্জী, জিতেন পাল, শ্ৰীযুত মহানন্দ শৰ্মাক আনি 'বীণাপাণি থিয়েটাৰ' নাম দি ভ্ৰাম্যমান

দল গঠন কৰিছিল। দুৰ্ভাগ্যবশতঃ আমাৰ অগ্ৰেৰত বেছিদিন চলিব নোৱাৰিলে।

আমাৰ গাঁওখনৰ নাম কৈবাৰী।
গাঁওখনৰ নাম কিয় কৈবাৰী হ'ল, এই সম্পৰ্কে একো ঐতিহাসিক পৰিচয় পোৱা নাযায় যদিও পূৰ্বপুৰুষ সকলৰ মুখে মুখে চলি অহা মতে আহোম ৰজা চন্দ্ৰকান্ত সিংহৰ দিনত মানৰ আক্ৰমণত বহুলোকে প্ৰাণ হেৰুৱালে আৰু বহুলোকে প্ৰাণৰ ভয়ত পলাই গৈছিল। কিছুলোকে পলাই গৈ বিভিন্ন ঠাইত আশ্ৰয় লৈছিল আৰু তেতিয়াই নলবাৰী জিলাৰ অৰৰা নামৰ এখন গাঁৱত বহুতো লোকে অস্থায়ী ৰূপে বাস কৰিছিল। তাৰে কিছুসংখ্যক লোকে আমাৰ এই ঠাইখিনিত আহি নিগাজীকৈ বাস কৰিবলৈ লৈছিল, আৰু তেওঁলোকক অৰৰা বাসী বুলি জনা গৈছিল। যিহেতু অৰৰা নলবাৰী জিলাৰ এখন গাঁও ৰূপে স্বীকৃত সেইবাবে অৰৰা শব্দটো ওচায় কৈবাৰী নামেৰে নামকৰণ

কথা হৈছিল। তেতিয়াৰ সৰাই তেওঁলোকক অথবা বাতৰি বুলি নকয় কিবাধা বাৰী বুলি কোৱা হৈছিল আৰু তেতিয়াৰ পৰাই আমাৰ গাঁৱখনৰ নাম 'কিবাধা' হয়।

আমাৰ এই গাঁৱখনক বহুতে "অক্ষা - কিবাধা" বুলিও কয়। কিন্তু সাধাৰণতে 'কিবাধা' বুলিয়েই পৰিচিত। বৰ্তমান এইখন গাওঁ নলবাৰী পৌৰসভাৰ ১ নং ৱাৰ্ডত অন্তৰ্ভুক্ত।

কিবাধা গাঁৱৰ ভিতৰত কেইখামানো চৰকাৰী আৰু বেচৰকাৰী বিদ্যালয় আছে। সেইকেইখন স্কুল - মাধবাক্ষা বিদ্যাপীঠ, ৭২১ নং কিবাধা বালিকা প্ৰাথমিক বিদ্যালয়, জ্ঞানজ্যোতি জাতীয় বিদ্যালয়, অৰুণোদয় নেচনেল একাডেমি ইত্যাদি।

২.১ নলবাৰী জিলাৰ পৰিচয়ঃ

অসমৰ আধুনিক মানচিত্ৰত 'নলবাৰী' নামৰ অঞ্চল আৰু সেই শক্তিৰ অফুৰন্ত হোৱাৰ প্ৰাচীন পৌৰাণিক ঐতিহাসিক ঘটনা ক্ৰমৰ ক্ষেত্ৰৰ উন্মেষ তথা বিভিন্ন ৰাজশক্তিৰ যুদ্ধ বিগ্ৰহত সেনা নায়কৰ পদাতিক সেনাবাহিনী সঞ্চালন পথ সেনা চাউনী ৰজাদিনীয়া পুখুৰী সোণ কুৰিহাৰ বুৰনি মন্দিৰৰ ভগ্নাৱশেষ, বিল্বেশ্বৰ মন্দিৰ, পান্ধিয়াৰ ফুলবাৰী, খেতুৰা গড়ৰ ভগ্নাৱশেষৰ বাহিৰে ৰাজশাসনৰ স্থলভিৰ ৰাজহাউলী বা ৰাজভেঁৰল আদিৰ চাক্ষুস প্ৰমাণ বৰ বিশেষ পোৱা নাযায়।

পূৱে নোনা নদীৰ পৰা পশ্চিমে কালা-দীয়া নদীৰ মাজৰ ব্ৰহ্মপুত্ৰ নদীৰ উত্তৰৰ নলবাৰী জিলাৰ মধ্য অঞ্চলত হিমালয়ৰ পৰ্বতমালাৰ অংশ ভূটান পাহাৰৰ মাজেৰে বৰ্ষা কালত প্ৰৱাহিত জলধাৰাই প্লাৱিত কৰি বিস্তীৰ্ণ জলভূমিৰ সৃষ্টি

কৰিছিল। তদানীন্তন আহোম, কোচ আৰু মোগল শাসক সকলে সেয়ে জনবসতি সেৰেঙা এই অঞ্চলত প্ৰান্তীয় শাসকৰ থাউলী, নিবাস আদি নিৰ্মাণ কৰা নাছিল। জিলাখনৰ উত্তৰৰ গোসাঁই কমল আলিৰ উত্তৰে ভূটান পাহাৰৰ পাদদেশলৈ ঘন অৰণ্য আবৃত আছিল। সেইকাৰণে এই অৰণ্য হিমালয় পাদদেশৰ পৰাই অঞ্চল পৰ্যন্ত সংলগ্ন আছিল। সেইকাৰণে এই অৰণ্যৰ মাজতো জনবসতি আছিল। এই জিলাখনৰ বুজন সংখ্যক অসুৰক্ষিত লোক আহি এই অঞ্চলত বসতি বিস্তাৰ কৰিছিল।

ইতিহাসৰ তথ্যই নলবাৰী নামটোৰ প্ৰাচীনত্ব প্ৰতিষ্ঠা নকৰে। E. Gait ৰ A History of Assam, সূৰ্য্য কুমাৰ ভূঞাৰ কামৰূপৰ বুৰঞ্জী, নগেন্দ্ৰ নাথ বসুৰ " Social History of Kamrup আদি ইতিহাস গ্ৰন্থত নামনি আৰু মধ্য অসমৰ বিভিন্ন স্থানৰ উল্লেখন আৰু বিৱৰণ আছে যদিও

নলবাৰী উল্লেখ কৰা যায়।

বৰ্তমান চৈতন্যসত্ৰী নলবাৰী সত্ৰৰ পূৰ্বৰ নাম নাৰায়ণ পুৰ সত্ৰ। ৰজা লক্ষ্মীসিংহৰ ভূমিদানেৰে স্থাপিত নাৰায়ণ পুৰ সত্ৰ নলবাৰী নামেৰে জনাজাত হয়। নলবাৰীত বিভিন্ন প্ৰতিষ্ঠান গঢ় লৈ উঠিল। সিহঁতৰ নলবাৰীত আৰু মানা প্ৰতিষ্ঠা হল লগতে নলবাৰী থানা, ডাকঘৰ আদি প্ৰতিষ্ঠাৰে স্বৰ প্ৰশাসনীয় গোটৰ কেন্দ্ৰস্থল হল। ১৮৮৭ খ্ৰী:ত প্ৰতিষ্ঠা হোৱা নলবাৰী এম. ই স্কুলখনে পৰৱৰ্তী সময়ত ১৯১৭ খ্ৰী:ত হাইস্কুল ৰূপে প্ৰতিষ্ঠা হয়। ১৯০৫ খ্ৰী: ৰ পৰা নলবাৰীৰ মাজেৰে ৰেল আলি প্ৰতিষ্ঠা হয়।

বৰ্তমানে যি ভূমখণ্ড নলবাৰী চহৰ বোলা হয় সেই ঠাইখন আছিল পুৰণি মাটাবাৰী গোবিন্দপুৰ। বৰ্তমানে পৌৰ এলেকা আৰু চহৰৰ বৰ্দ্ধিত এলেকা মাটাবাৰী, দিঘেলী, খিলাকুটি আৰু বালি কৰিয়া গাঁৱৰ একাংশ লৈ গঠিত হৈছিল। পৰৱৰ্তী সময়ত ১৯৩৮ খ্ৰী:ত নলবাৰী সংস্কৃত কলেজ, ১৯৪৫ খ্ৰী:ত নলবাৰী কলেজ, নলবাৰী ছোৱালী হাইস্কুল আৰু পিছত দেৱীৰাম পাঠশালা

শহিদুল আদিৰ উপৰি বিভিন্ন শিক্ষানুষ্ঠান গঢ় লৈ উঠে। সেইভিয়াকৈ কুমাৰ ভাস্কৰ বৰ্মা সংস্কৃত আৰু পুৰাতন অধ্যয়ন বিশ্ববিদ্যালয় স্থাপনে নলবাৰী জিলাক বৌদ্ধিক ভাৰত আৰু এখাপ ওপৰলৈ তুলি ধৰিলে। নলবাৰী যে এক সামাজিক, ৰাজনৈতিক আৰু সাংস্কৃতিক দিশত অভিজাত ৰূপ পৰিগ্ৰহণ কৰিলে।

অবিভক্ত নলবাৰী জিলা ২০২২৮০ হেক্টৰ মাটিকালিৰে বিস্তৃত আছিল যদিও ২০০৩ খ্ৰী:ত চৰকাৰে বি.টি.এ.ডি গঠন কৰাত নলবাৰী জিলাৰ উত্তৰ অংশ বাক্সা জিলাৰূপে সৃষ্টি হৈ ইয়াৰ মাটি কালি হ্ৰাস পাইছে।

নলবাৰীৰ ভৌগোলিক স্থিতিৰূপে ১৯৮৫ চনত GAG/46/84/33 নং অধিসূচনা মতে নলবাৰী চহৰক জিলাৰ সদৰ হিচাপে লৈ এই জিলাখন গঠন হয়। ইয়াৰ আগতে ১৯৩৭ চনৰ পৰাই নলবাৰী অবিভক্ত কামৰূপ জিলাৰ এটা মহকুমা আছিল। ইয়াৰ অৱস্থিতি ২৬.১০ উত্তৰ অক্ষৰেখাৰ পৰা ২৬.৪৭ উত্তৰ অক্ষ ৰেখালৈ আৰু ৯০.১৬ পূৱ দ্ৰাঘিমাৰ পৰা ৯১.৩৮

পূব দ্ৰাঘিমাংশলৈ বিস্তৃত।

আৰম্ভণিতে নলবাৰী জিলা ৯ টা ৰাজহ চক্ৰ আৰু ৭ টা উন্নয়ন খণ্ডক লৈ গঠন হৈছিল আৰু বৰ্তমানলৈ এই জিলা ১১ টা ৰাজহ চক্ৰ আৰু ১২ টা উন্নয়ন খণ্ডলৈ বৃদ্ধি পাইছে। নলবাৰী জিলাৰ পূবে কামৰূপ জিলা, উত্তৰে ভূটানৰ আন্তৰ্জাতিক সীমা, পশ্চিমে বৰপেটা জিলা আৰু দক্ষিণে কামৰূপ জিলা আবৃত। জিলাখনত মুঠ পঞ্চায়তৰ সংখ্যা ১১০ খন আৰু গাঁৱৰ সংখ্যা ৮২৭ খন। ইয়াৰে ৮০৩ খন গাঁৱতে জনবসতি আছে। বাকী ২৪ খন গাঁৱ নদী খহনীয়াৰ বাবে জনবসতিহীন হৈ পৰিছে। নলবাৰী জিলাৰ ভৌগোলিক আয়তন ২০৪৩.৬৬ বৰ্গ কিঃমি আৰু ২০১১ চনৰ লোকপিয়ল মতে মুঠ জনসংখ্যা ১১,৪৮,৮২৪ জন প্ৰতি বৰ্গ কিলোমিটাৰত জনসংখ্যা ঘনত্ব ৬৬২ জন। উল্লেখ যে একে সময়তে অসমৰ জনসংখ্যা প্ৰতি বৰ্গ কিলোমিটাৰত ৩৪০ জন। ইয়াৰ ইয়াৰ দ্বাৰা জিলাখনত জনসংখ্যাৰ হেঁচা অনুমান কৰিব পাৰি। আয়তনৰ ফালৰ পৰা নলবাৰী জিলাৰ

জিলাৰ আয়তন অসমৰ মুঠ আয়তনৰ ভাৰতৰ মুঠ আয়তনৰ সংখ্যা ২.৮৮ শতাংশ। আনহাতে জনসংখ্যাৰ ফালৰ পৰা জিলাখনৰ মুঠ জনসংখ্যা ৪.৩১ শতাংশ।

নলবাৰী নামৰ উৎপত্তি সম্পৰ্কে বিভিন্ন মত পোৱা যায়। কথিত আছে বৰ্তমান নলবাৰী চহৰৰ মাজেৰে প্ৰবাহিত পোৱা নামে এখন নৈ বৈ গৈছিল। জানাৰ বুকুৰে ধৰি সমগ্ৰ অঞ্চল দ বিল আছিল। পিছত ক্ৰমিকভাৱে এই বিল মন বামত পৰিণত হয় আৰু নলখাগৰিৰে ভৰি পৰে। উনৈশ শতিকাৰ মাজভাগত ভূটীয়া সকলে গোঁহাই কমল আলি পৰ্যন্ত উত্তৰ দিশৰ পৰা অত্যাচাৰ আৰম্ভ কৰে। এই অত্যাচাৰ বহুতো লোকে স্থান চ্যুত হৈ দক্ষিণ দিশলৈ গুচি যায়। ইতিমধ্যে বিলৰ পৰা বামত পৰিণত হোৱা নল খাগৰিৰে ভৰপুৰ জাগাৰকুৰি অঞ্চলটোত এই স্থানচ্যুত লোকসকলে বসতি আৰম্ভ কৰে। এই অঞ্চলটোৰ পূৰ দিশত সোঁটাবাৰী নামৰ গাঁও এখন আছিলেই। নবাগত সকলে সোঁটাবাৰী নামৰ

আদিম্যৰে তেওঁলোকৰ নতুন অঞ্চলটোৰ নাম নলবাৰী ৰাখিছিল বুলি অনুমান কৰা হয়। আন এক মত অনুসৰি ব্ৰহ্মপুত্ৰ উপত্যকাৰ উত্তৰ পাৰৰ এই আৰুগা অঞ্চলটো মন জনবসতিৰ বাবে নৰ + বাৰী = নৰবাৰী আৰু পিছলৈ নৰবাৰীৰ পৰা নলবাৰী হয়।

সমগ্ৰ নলবাৰী জিলাক তিনিটা ভূ-প্ৰাকৃতিক অঞ্চলত ভাগ কৰিব পাৰি -

ক) উত্তৰৰ হিমালয়ৰ পাদদেশীয় অঞ্চল,
খ) মধ্য ভাগৰ সুগঠিত সমভূমি আৰু
গ) দক্ষিণৰ চৰ অঞ্চলকে ধৰি বানপানী আবৃভূষিত অঞ্চল।

নলবাৰী জিলাৰ মৃত্তিকা সাধাৰণ ব্ৰহ্মপুত্ৰ আৰু ইয়াৰ উপনৈ সমূহে কঢ়িয়াই অনা পলসেৰে গঠিত অঞ্চলটোৰ মৃত্তিকাত স্থানীয় ভূ-প্ৰকৃতি, জলবায়ু উদ্ভিদ আদিৰ প্ৰভাৱত জিলাখনৰ মৃত্তিকা উত্তৰৰ পৰা দক্ষিণলৈ কিছু তাৰতম্য দেখিবলৈ পোৱা যায়। উপাদানৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি তিনি প্ৰকাৰৰ মৃত্তিকা

চিনাক্ত কৰা হৈছে ।

ক) ন পলসুৱা মৃত্তিকা

খ) পুৰণি পলসুৱা মৃত্তিকা

গ) গিৰি পাদদেশীয় মৃত্তিকা

বৰ্তমানৰ নলবাৰী জিলাখনৰ ভৌগোলিক আয়তন ১০৩২.০০ বৰ্গ কি.মি । ২০১১ চনৰ লোকপিয়ল মতে বৰ্তমান নলবাৰী জিলাৰ জনসংখ্যা ৭,৭১,৬৩৯ জন । প্ৰতি বৰ্গ কি.মি ঘনত্ব ৭৬৩ জন। মুকালমুৱা আৰু টিহুকে ধৰি মহকুমা ৩ টা, ৭ টা ৰাজহ চক্ৰ আৰু ৬৩ টা গাঁও পঞ্চায়তত সৰ্বমুঠ গাঁৱৰ সংখ্যা ৪৭১ খন । পুলিচ থানাৰ সংখ্যা ৬ খন।

কৃষি প্ৰধান নলবাৰী জিলাত যৌথ কৃষি পামৰ ধাৰণা লাহে লাহে গঢ়ি উঠিব ধৰিছে। খাৰিফ শস্য, ৰবি শস্য, উদ্যান শস্য, মৎস্য পালন, সমন্বিত দুগ্ধ পাম, গাহৰি পাম, হাঁহ-কুকুৰা ফাৰ্ম আদিৰ প্ৰতি যুৱচাম আকৃষ্ট হোৱা দেখা গৈছে আৰু ই আশাৰ বতৰা কঢ়িয়াইছে।

কুটিৰ শিল্প কৃষি সংস্কৃতিৰ অনবদ্য অৱদান। অতীজৰে পৰা নলবাৰী অঞ্চল কুটিৰ শিল্পৰ ক্ষেত্ৰত অতি চহকী। কুটিৰ শিল্প বুলি কলে যন্ত্ৰ-পাতিৰ সহায় নোলোৱাকৈ নিজস্ব বুদ্ধি-কৌশলেৰে তৈয়াৰ কৰা সামগ্ৰী অৰ্থাৎ শিল্পকৰ্ম। পৰম্পৰাগত কুটিৰ শিল্প যেনে÷ বাঁহ-বেত: বাঁহ-বেতক বাদ দি নলবাৰী জনজীৱনৰ কথা ভাবিবই নোৱাৰি। নলবাৰীৰ সকলো অঞ্চলতে বাঁহ পোৱা যায়। বাঁহেৰে তৈয়াৰী কেইবিধমান সামগ্ৰী যেনে – চালনি, কুলা, খৰাহী, খাচী, ডুলি, জল, দোণ, ডুলাচনী আদি।

জাপি: জাপি শিল্প নলবাৰী একচেটিয়া সম্পদ। এক বৰ্ণাঢ্য সংস্কৃতিত পৰিণত হোৱা জাপি শিল্পটো বালিলেচা, দোমাহীতোলা, সুতাৰকুছি, তেৰেজিয়া, তিলানা, বালামুগকুছি, মাজদিয়া গাঁৱত প্ৰচলন হৈ আছে। জাপি দুই বিধৰ – ফুলাম জাপি আৰু হলোৱা জাপি। সম্ভৱত: প্ৰাচীন কালত নলবাৰীৰ মুৰকোণা গাঁও জাপি শিল্পৰ পিঠ ভূমি আছিল। জাপি

শিল্পৰ কেঁচামাল - বাঁহ, টকৌ পাত, বাঁহৰ চিঁ আদিৰে জাপি প্ৰস্তুত কৰিছিল।

জিলাখনত লোকসকলে সৰ্বাঙ্গীন অনুষ্ঠান প্ৰতিষ্ঠান প্ৰতিষ্ঠাৰে ই সৰ্বসাধাৰণ ৰাইজৰ বাজগহৰা আৰু ব্যক্তিগত কাম-কাজৰ যোগ্য নিযুক্ত কৰি আছে যদিও ৰাস্তা - ঘাটকে ধৰি চহৰখনৰ পাৰিপাৰ্শ্বিক অৱস্থাৰ অনুন্নত দশাই সৰ্বসাধাৰণ লোকৰ প্ৰাত্যহিক জীৱন যাত্ৰাৰ সুবিধা স্বাচ্ছন্দৰে উপভোগ কৰাৰ পৰা বঞ্চিত কৰিছে। অচেতন সাময়িক মানসিকতাৰ যন্ত্ৰণাক লৈ জনসাধাৰণে দৈনন্দিন জীৱন-জীৱিকাৰ যুঁজ কৰি গৈছে। জিলাখনৰ উন্নয়ন প্ৰাধিকাৰী কৰ্তৃপক্ষ আৰু ৰাইজৰ প্ৰতিনিধিসকলে জনসাধাৰণৰ অভাৱ অসুবিধাবোৰ অনুভৱ কৰি জিলাখনক সৰ্বাঙ্গীন সুন্দৰ কৰি গঢ়ি তোলাৰ ওপৰতে নিৰ্ভৰ কৰিব নলবাৰীৰ ভৱিষ্যৎ আৰু নান্দনিক ৰূপ।

২.২ গাঁৱৰ ভৌগোলিক স্থিতি, সীমা আৰু মাটিকালি ঃ

নলবাৰী জিলাৰ পূব নলবাৰী অঞ্চলত আমাৰ গাওঁখন অৱস্থিত। গাওঁখনক উত্তৰ পশ্চিম কাষেৰে পাগলদীয়া নৈ বৈ গৈছে। গাওঁৰ মাজেৰে ৩৭ নং ৰাষ্ট্ৰীয় ঘাই পথ পাৰ হৈ গাওঁখনক দুভাগ কৰিছে। দক্ষিণ প্ৰান্তত এন.টি ৰোড আৰু ৰেল লাইন আছে।

কৈৰাৰা গাঁওৰ উত্তৰে বৰমালাজান, পূবে সন্ধ্যা আৰু কেন্দুকুচি গাঁও। দক্ষিণে সন্ধ্যা আৰু পশ্চিমে বলাকুচি আৰু পাগলদীয়া নৈ। গাওঁখনৰ মুঠ মাটি কালিৰ পৰিমান প্ৰায় ২ বৰ্গ কিলোমিটাৰ।

২.৩ গাঁৱৰ জনসংখ্যা ঃ

বৰ্তমান আমাৰ গাওঁখনৰ জনসংখ্যা ১২০০ (বাৰশ) ৰো অধিক।

২.৪ গাঁৱৰ জীৱিকা :

— আধাৰনতে কেৱাধা গাঁও-বাসীৰ মুখ্য জীৱিকা কৃষি। কিন্তু জনসংখ্যা বৃদ্ধি আৰু বিভিন্ন কাৰণত কৃষিভূমি হ্রাস পোৱা কাৰণে কিছুসংখ্যক লোকে ক্ষুদ্র আৰু মজলীয়া ধৰণৰ ব্যৱসায় কৰিয়ে জীৱিকা নিৰ্বাহ কৰে। কিছুসংখ্যক লোকে চৰকাৰী আৰু বেচৰকাৰী চাকৰি কৰিও জীৱন নিৰ্বাহ কৰে।

২.৫ গাঁৱৰ ধৰ্ম :

আমাৰ গাঁওমনৰ প্ৰধান ধৰ্ম হিন্দু, ইয়াৰে কিছুসংখ্যক বৈষ্ণৱ পন্থী আৰু কিছুসংখ্যক শাক্ত পন্থী।

২.৬ গাঁৱৰ প্ৰসিদ্ধ স্থান :

— আমাৰ গাঁওখনৰ পূৱ-অঞ্চলত আহোম স্বৰ্গদেউ চক্ৰধ্বজ সিংহ প্ৰতিষ্ঠিত প্ৰসিদ্ধ বৈষ্ণৱ সত্ৰ — "কেৱাধা সত্ৰ" অৱস্থিত।

ইয়াৰ উপৰিও গাঁওখনৰ গোঁ-মাজত শ্ৰী শ্ৰী কালী মন্দিৰ আৰু উত্তৰাঞ্চলত শ্ৰী শ্ৰী চণ্ডী মন্দিৰ অৱস্থিত।

কেঁৰাবা গাঁওৰ প্ৰসিদ্ধ স্থান "কেঁৰাবা সত্ৰ"ত পালন কৰা প্ৰতি উৎসৱ হ'ল - দৌল উৎসৱ।

: দৌল উৎসৱ :

ফাগুন, চ'ত মাহত উদযাপন কৰা দৌল উৎসৱ নলবাৰী জিলাৰ সত্ৰ, মঠ-মন্দিৰ, দেৱালয় আদিত উলহ-মালহেৰে উদ্‌যাপন কৰা হয়। ইয়াৰ ভিতৰত কেঁৰাবা সত্ৰত কিছু সুকীয়া সুকীয়া পৰম্পৰাৰে জাকজমকতাৰে উদযাপন কৰা হয়। দৌল-উৎসৱৰ পৰম্পৰা আৰু ধৰ্মীয় দিশটো বৰ আকৰ্ষণীয়।

দৌল-উৎসৱৰ প্ৰথম দিনা মহাপ্ৰভু কৃষ্ণক নামঘৰৰ পৰা দোলাত উঠাই আনি নামঘৰৰ দুৱাৰ চোতালত ৰখা হয়। চোতালত পূজা-অৰ্চনা কৰাৰ অন্তত কলগছৰ দুখান পাতেৰে সাজি উলিওৱা মেজি সদৃশ গৃহলৈ নিয়া হয়। তালৈ নিয়াৰ তাৎপৰ্যটো

হ'ল মহাপ্ৰভুক সুন্দৰাবাৰীলৈ নিয়া। তেতিয়া মন্দিৰৰ প্ৰাংগণত বিভিন্ন আতচবাজীৰ লগতে হাজাৰ হাজাৰ বোমা ফুটোৱা হয়। লগতে শংখ, ঘণ্টা বজোৱা হয়। প্ৰথম দিনা বোমা, আতচবাজী আদি ফুটালে কৃষ্ণ গোঁসায়ে মনোবাঞ্ছা পূৰ্ণ কৰে বুলি এটি জন-বিশ্বাস আছে। মেজি সদৃশ ভেলাঘৰত বিবাহ সম্পন্ন হোৱাৰ পিছতে উপস্থিত ৰাইজে হৰিধ্বনি দি কৃষ্ণ গোঁসাইৰ মূৰ্তি পুনৰ সত্ৰৰ দৌল গৃহলৈ আনি তাত সাতবাৰ ঘূৰাই দৌলত স্থাপন কৰে। পিছদিনা ভৰদৌল যিদিনা বিভিন্ন ঠাইৰ পৰা দৰ্শনাৰ্থী আহি দৌল গৃহৰ প্ৰভুৰ সন্মুখত নৈবেদ্য আগবঢ়ায় সেৱা জনায়। তৃতীয় দিনা 'হোলী' উৎসৱ বা 'ফাকুৱা'। যিদিনা ডেকা-বুঢ়া সকলোৱে হাতে হাতে ফাকুগুৰি লৈ পৰস্পৰে পৰস্পৰৰ গালে মুখে সানি আনন্দ উপভোগ কৰে। "কৈবাৰা সত্ৰত" দৌল-উৎসৱৰ সামৰণিৰ দিনা 'সুৱেৰি' উৎসৱ পালন কৰে। এই 'সুৱেৰি' উৎসৱত মহাপ্ৰভু কলীয়া গোঁসাইক সমিতিৰ তত্ত্বাৱধানত অঞ্চলটোৰ প্ৰতি ঘৰে ঘৰে নিয়া হয়। 'সুৱেৰি' উৎসৱৰ

যেনেকৈ গোসাঁইক পুনৰ আগৰ ঠাইতে স্থাপন কৰা হয়।

আমাৰ গাঁওৰ প্ৰসিদ্ধ স্থান শ্ৰীশ্ৰী কালী মন্দিৰত পালন কৰা এটি উৎসৱ হ'ল — 'কালী পূজা'।

: কালী পূজা :

কাতি মাহৰ অমাৱস্যা তিথিত নলবাৰী জিলাৰ শাক্ত পন্থী মানুহবিলাকে বলি বিধানেৰে কালী পূজা উদ্‌যাপন কৰে। কালী পূজা নলবাৰী জিলাৰ গোৰেশ্বৰ, বালি, দামদী, কৈহাটী, বৰ্নিবাৰী, দোলাখাল, সাহপুৰ, চামতা, বেলসৰ আদি গাঁৱসমূহত অদ্ধৰীয়াকৈ পালন কৰা হয়। তাৰে ভিতৰত কৈবাৰী গাঁৱৰ কালী মন্দিৰত 'কালী পূজা' উদ্‌যাপন কৰা হয়।

নলবাৰী জিলাৰ বিভিন্ন ঠাইত উদ্‌যাপন কৰা কালীপূজাসমূহৰ ভিতৰত কৈবাৰী গাঁৱৰ উদ্‌যাপন কৰা কালীপূজা ঐতিহ্যপূৰ্ণ। কৈবাৰী গাঁৱৰ কালী মন্দিৰত উদ্‌যাপন কৰা কালীপূজা প্ৰায় আশী (৮০) বছৰ আগৰ পৰা পালন কৰা হৈছে।

কালী পূজাত প্ৰতিমৰ ভেটত বলি উচৰ্গা কৰে। বলি হিচাপে ছাগলী, হাঁহ, পাৰ, আৰু মাছ, কণ, কোমোৰা, কুঁহিয়াৰ আদি আগবঢ়োৱা হয়। বলিৰ প্ৰকাৰ বিশেষ হব লাগে। অৰ্থাৎ এজন ভেটত ছাগলী, হাঁহ কোমোৰা এই তিনিবিধ নহ'বা আন সিকোনো পাঁচবিধ বা সাত বিধ আগবঢ়াব পাৰে। কালী পূজাত বলি উচৰ্গা কৰা ভেটসকলে দিনটো উপবাসে থাকে। নিজা বলি বিধানৰ অন্তত সিজাদিনা ভোগ হিচাপে পূজা ফুলাত প্ৰস্তুত কৰা সিদ্ধান্ত সম্প্ৰদায়বোৰে গ্ৰহণ কৰে।

২.৭

গাঁৱৰ ভাষা ঃ

আমাৰ গাঁৱৰ লিখিত ভাষা মূলত: অসমীয়া যদিও কথিত ভাষা হিচাপে প্ৰাচীন কামৰূপীয়া (উত্তৰ) ভাষা ব্যৱহাৰ হয়।

তৃতীয় অধ্যায়

তৃতীয় অধ্যায়

৩.০০

সংস্কৃতিৰ স্বৰূপ :

অসমীয়া তথা ভাৰতৰ বিভিন্ন প্ৰাদেশিক ভাষাত ইংৰাজী 'কালচাৰ' অৰ্থাৎ Culture শব্দৰ সমাৰ্থক ৰূপে 'সংস্কৃতি' শব্দটো ব্যৱহাৰ কৰা হয়। 'সংস্কৃতি' শব্দটো সংস্কাৰৰ লগত বিশেষ ভাৱে জড়িত যাৰ সংস্কাৰ হৈছে সিয়ে সংস্কৃতি। কোনো কোনোৱে ইংৰাজী Culture শব্দৰ প্ৰতিশব্দ ৰূপে 'কৃষ্টি' শব্দটোহে প্ৰয়োগ কৰে। কৰ্ষণৰ লগত কৃষ্টিৰ সম্পৰ্ক স্বতঃ প্ৰোত আৰু কৃষ্টিক সংস্কাৰ কৰি ললেহে সংস্কৃতিৰ জন্ম হয়। একোটা ক্ৰিয়াৰ ব্যৱস্থাৰ আচৰণ বা আনুষ্ঠানিক কৰ্ষন বা কৃষ্টি আগত দিব পাৰি আৰু এই কৃষ্টিক সংস্কাৰ কৰি লোৱাটোৰ নামেই সংস্কৃতি সংস্কৃতি। কৃষিৰ বাবে পথাৰৰ হালবোৱা বা কোৰ মৰা, ক্ৰিয়াৰ নামেই কৃষ্টি আৰু আৰ ফলস্বৰূপে পথাৰত শস্য উৎপন্ন হোৱাৰ বাবে উপযোগী যি সংস্কাৰ ক্ষমতা বা যোগ্যতা সেয়ে সংস্কৃতি।

খ্ৰীষ্টীয় ১৮৩৩ চনত এডৱাৰ্ড টাইলাৰে সৰ্ব প্ৰথমে ব্যৱহাৰ কৰা Culture শব্দটোৰ মূল হ'ল লেটিন ভাষাৰ 'কোল' ধাতুজাত Colere বা Cultura অৰ্থাৎ কুলচুৰা

Colere বা cultura শব্দৰ অৰ্থ কৰ্ষণ কৰা অথবা খেতি কৰা। গতিকে সংস্কৃত 'কৃষ্টি' আৰু লেটিন cultura ৰ মাজত যে অৰ্থৰ ফালৰ পৰা মিল আছে তাত সন্দেহ নাই। কালচাৰৰ প্ৰতি শব্দ, প্ৰথম বংগীয় পণ্ডিত যোগেন্দ্ৰ চন্দ্ৰ ৰায় বিদ্যানিধিয়ে 'কৃষ্টি' শব্দটো প্ৰয়োগ কৰিছিল। সুনীতি কুমাৰ চট্টোপাধ্যায় জনৈক মহাৰাষ্ট্ৰীয় বন্ধুৰ দ্বাৰা অনুপ্ৰাণিত হৈ 'সংস্কৃতি' শব্দটোৰ প্ৰতি বিশ্বকবি ৰবীন্দ্ৰ নাথৰ দৃষ্টি আকৰ্ষণ কৰে। ৰবীন্দ্ৰ নাথৰ প্ৰচেষ্টাৰ জৰিয়তে সংস্কৃতি শব্দটি বঙলা ভাষাত গৃহীত হয়। 'আত্মসংস্কৃতিৰ্বাব শিল্পানি' কথাষাৰ পোৱা যায়। 'ঐতৰেয় ব্ৰাহ্মণত' প্ৰকাৰ্য্যৰ ফালৰ পৰা লেটিনৰ 'কোল' ধাতুজাত, কুলতুৰা আৰু ইণ্ডো এৰিয়ান গোষ্ঠীৰ কৃষ্টি সংস্কৃতিৰ সাদৃশ্য পৰিলক্ষণীয়। কৃষি বা কৰ্ষণত মাৰ্জিত বা চিত্তৰ পূৰ্ণ বিকাশ সংস্কৃতিৰ অন্যতম লক্ষ্য হ'লেও সংস্কৃতিৰ পৰিসৰ ইয়াতকৈও ব্যাপক আৰু বিস্তৃত। প্ৰকৃতাৰ্থত সমগ্ৰ জীৱনচৰ্য্যাৰ মাধ্যমেৰে সংস্কৃতিৰ পূৰ্ণ বিকাশ ঘটে। জীৱনৰ বিভিন্ন কৃতিয়ে সংস্কৃতি।

৩.২
অংস্কৃতিৰ সংজ্ঞা আৰু শ্ৰেণীবিভাজন :

সংস্কৃতি শব্দৰ দ্যোতনা অতিকৈ ব্যাপক। সমাজ বিজ্ঞানী আৰু নৃতত্ত্ববিদ সকলে সময়ে সময়ে সংস্কৃতি বা কালচাৰ শব্দটোৰ বহল ব্যাখ্যা দিয়া দেখা যায়। কোনো পণ্ডিতৰ মতে সংস্কৃতি সামাজিক সৌন্দৰ্য আৰু বৌদ্ধিক পৰমোৎকৰ্ষ। মেথিউ আৰ্নল্ডৰ মতে- মাধুৰ্য্য আৰু আলোকেই সংস্কৃতি। দাৰ্শনিক কান্টিয়াৰ আৰু সমাজ বিজ্ঞানী চৰকিন আৰু মেকলভেৰৰ মতে মানৱৰ নৈতিক, আধ্যাত্মিক আৰু বৌদ্ধিক বিকাশেই সংস্কৃতি। দাৰ্শনিক আৰু নৃতত্ত্ববিদ হেৰিচ বিল্ডিএ কয় যে কোনো এক ভৌগোলিক পৰিৱেশৰ মাজত প্ৰকৃতিৰ উৎকৰ্ষ সাধনেই সংস্কৃতি। মানুহে জন্ম লাভ কৰে অসামাজিক ৰূপে আৰু সংস্কাৰৰ মাধ্যমত লাভ কৰে সামাজিকতা। বৃটিছ নৃতত্ত্ববিদ এডৱাৰ্ড বাৰ্নেট টাইলাৰে প্ৰথমতে 'কালচাৰ' শব্দটোৰ অৰ্থ ব্যাখ্যা কৰে আৰু ইয়াৰ প্ৰয়োগৰ পৰিধি বিস্তৃত কৰে। টাইলাৰে খ্ৰীষ্টীয় ১৮৭১ চনত 'কালচাৰ'ৰ ব্যাখ্যা এনেদৰে দিছিল- সমাজৰ অংগীভূত সদস্যৰূপে মানুহে আহৰণ কৰা জ্ঞান, বিশ্বাস, কলা, ৰীতি-নীতি, আচাৰ-ব্যৱহাৰ, উৎসৱ-অনুষ্ঠান, আইন-কানুন, নৈতিকতা, অভ্যাস আৰু অন্যান্য সামাজিক সামৰ্থৰ সামগ্ৰিক যৌগিক ৰূপেই সংস্কৃতি।

টাইলৰৰ মতে সংস্কৃতি সামাজিক উত্তৰাধিকাৰ বা ঐতিহ্য। সংস্কৃতি ব্যক্তিৰ প্ৰতি সমাজৰ দান।

মানুহে বংশ পৰম্পৰা সমাজপাতি বাস কৰিবলৈ লোৱাৰ ফলস্বৰূপে সামাজিক প্ৰাণী হিচাপে মানুহে বিভিন্ন পৰিস্থিতিত যেই সমাজৰ ৰীতি-নীতি, আচাৰ-ব্যৱহাৰ, বিশ্বাস, অবিশ্বাস, ধৰ্ম-অধৰ্ম। মালিনৱস্কিয়ে টাইলৰৰ আগবঢ়োৱা সূত্ৰটোৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰি কৈছে যে সংস্কৃতি সামাজিক উত্তৰাধিকাৰ। এই উত্তৰাধিকাৰ আচলতে ভৌতিক আৰু অভৌতিক উভয়বিধ উপাদানৰ সমষ্টি মাথোঁন। অৱশ্যে অভৌতিক উপাদান সহজে উপলব্ধি কৰিব নোৱাৰি। আন কথাত সংস্কৃতি, জীৱনৰ সামগ্ৰিক পদ্ধতি মাথোঁন। মানসিক, সামাজিক আৰু ভৌতিক আদি উপাদানেৰে জীৱন পদ্ধতি নিৰ্মিত হয়। বগলপ্ৰয়ে সংস্কৃতিৰ দিছে দুটা : ক) সামাজিক সংস্কৃতি
খ) ভৌতিক সংস্কৃতি

জেৰিত বিন্দুৰ দৃষ্টিত সংস্কৃতি সভ্যতা শিল্প, সামাজিক গঠন, ভাষা, ধৰ্ম, কলা আদিৰ পৰিণতি মাথোঁন। ওপৰৰ আলোচনাৰ পৰা অনুমান কৰিব পাৰি যে, সংস্কৃতি বাস্তৱিক সত্তা, মৰেটৰ মতে - সংস্কৃতি অভিজ্ঞানিক তথ্য।

সংস্কৃতিৰ সৰ্বজন গ্ৰাহ্য আধুনিক সূত্ৰ এজন বিশিষ্ট নৃতত্ত্ববিদে প্ৰদান কৰিছে— Culture is a set of rules or standards which. when acted upon by the members, of a society, produce behaviour that falls with in a range of variance the members consider proper and acceptable.

অৰ্থাৎ সংস্কৃতি কিছুমান নিয়মৰ সংযুক্তি অথবা পৰিমাপক। এই সংযুক্তিবোৰে কোনো এখন সমাজৰ অংগীভূত ব্যক্তিসকলক প্ৰভাৱান্বিত কৰাৰ ফলস্বৰূপে সেই সমাজৰ অংগীভূত ব্যক্তিসকলৰ বাবে উপযুক্ত আৰু গ্ৰহণযোগ্য বিভিন্ন আচৰণৰ জন্ম হয়। এই আচৰণৰ সমষ্টিয়েই সংস্কৃতি।

লিটনৰ মতে মানৱৰ জীৱন পদ্ধতি আৰু ইয়াৰ বিষয়ে কৰা চিন্তা - চৰ্চা দুয়োটাই এককে নহয়। মানৱৰ সামগ্ৰিক জীৱন পদ্ধতিক বাস্তৱ সত্তা বুলিব লাগিব আৰু ইয়াৰ চিন্তাচৰ্চাক বুলিব লাগিব বাস্তৱসত্তাৰ উপলব্ধি। এই বাস্তৱ সত্তাই হ'ল সংস্কৃতি আৰু ইয়াৰ চিন্তা - চৰ্চা অধ্যয়নক সংস্কৃতি নিৰ্মাণ ৰূপে আখ্যা দিব পাৰি।

সাংস্কৃতিক নৃতত্ত্ববিদ সকলে প্ৰৱৰ্তন কৰা সংপ্ৰত্যয় পোষণ হিচাপে সংস্কৃতি সংপ্ৰত্যয় নিশ্চিতভাৱে অন্যতম হ'লেও সংস্কৃতিৰ সূত্ৰ বা ব্যাখ্যা দিয়াৰ প্ৰসংগত তেওঁলোক ঐক্য মতত উপনীত হ'ব পৰা নাই। সাংস্কৃতিক নৃতত্ত্ববিদসকলৰ ভৱিষ্যত গৱেষণাই সংস্কৃতিৰ স্বৰূপ উপলব্ধিত পৰ্যাপ্তভাৱে আমল যোগাব পাৰিব বুলি আশা কৰা হৈছে।

৩.২ অভিজাত সংস্কৃতি :

অভিজাত শ্ৰেণীৰ উদ্ভৱ আৰু বিকাশ লোকসংস্কৃতিৰ পূৰ্বে হৈছিল নে পৰৱৰ্তী কালত হৈছিল সঠিকভাৱে কোৱা টান। ভাৰতবৰ্ষৰ প্ৰসংগত কব পাৰি যে ২৫০০ বছৰৰ পূৰ্বেই অভিজাত সংস্কৃতিৰ উদ্ভৱ হৈছিল। অভিজাত সংস্কৃতিক গ্ৰেট ট্ৰেডিচন আখ্যা দিব পাৰি। লোক সংস্কৃতিৰ তুলনাত অভিজাত বা শিষ্ট সংস্কৃতি অধিক ৰীতিবদ্ধ, সুনিৰ্দিষ্ট আৰু আত্মসচেতন। অভিজাত বা শিষ্ট সংস্কৃতিক শাস্ত্ৰীয় বা বৈদিক বা মাৰ্গী বা মাৰ্গীয় সংস্কৃতি বুলিব

পাৰি। ভাৰতবৰ্ষৰ প্ৰসংগত কʼব পাৰি যে, আত্মীয় বা অভিজাত সংস্কৃতি সময়ৰ সোঁতত পৰিৱৰ্তনৰ সম্মুখীন হʼব লগা হৈছে, যদিও ইয়াৰ অবিচ্ছেদ্যতা অব্যাহত গতিত প্ৰবাহমান হৈ আছে।

৩.৩ লোক সংস্কৃতি :

Folk culture শব্দটোক বুজাবৰ বাবে অসমীয়া ভাষাত সাধাৰণতে লোকসংস্কৃতি শব্দটো ব্যৱহাৰ কৰা দেখা যায়। অন্যহাতে Folk lore ক বুজাবৰ বাবে লোকসংস্কৃতি শব্দটো ব্যৱহাৰ কৰিবলৈ লোৱা হৈছিল। Folk ৰ অৰ্থ লোক বা জন। Loreৰ অৰ্থ বিদ্যা; Lore শব্দ সংস্কৃতিক বুজায় বুলি ধৰিব পাৰি কোৱা হয়। ইয়াৰ পৰা Folk Lore বুজাবৰ বাবে লোকবিদ্যা শব্দটো প্ৰয়োগ কৰাহে অধিক সমীচীন যেন লাগে।

লোকসংস্কৃতিৰ উদ্ভৱ আৰু বিকাশৰ পটভূমিত সাধাৰণতে লোকসমাজ। অৰ্থাৎ Folk Society নগৰৰ পূৰ্বে বৰ্তমান থকা সমাজক লোকসমাজ আখ্যা দিব পাৰি। কৃষক সমাজৰ সংস্কৃতিয়েই হʼল লোকসংস্কৃতি

হে স্বতন্ত্ৰ নহয় সভ্যতাৰ এটা ফল বা দিশহে। শিষ্ট আৰু অভিজাত শ্ৰেণী অবিহনে ঠিক তেনেহে লোকসংস্কৃতিৰ বিকাশ হ'ব পাৰে।

অতিকথা, লেজেণ্ড, সাধুকথা, টেটোনকুটি, লোকোক্তি প্ৰবচন, যোজনা, প্ৰবাদ, সাঁথৰ, দিষ্টান্ত, আবৃত্তি মন্ত্ৰ, আশীৰ্বাদ, অভিশাপ, গালি, শপত, অপমান, অমৰ্য্যাদা, প্ৰতিশোধ, উপহাস, সম্বৰ্দ্ধনা, খোচাক-পৰিচ্ছেদ, বেশ-ভূষা, অলংকাৰ, লোকনৃত্য, লোককলা, লোকনাটক, লোকবিশ্বাস, অন্ধবিশ্বাস, লোক কৃষি পাতি, লোকসংগীতৰ লগত জড়িত বাদ্যযন্ত্ৰ, লোকভোজ্য, লোক উপমা, ঠাইৰ নাম, লোক কবিতা, ৰাজপুৰা, মৰ-বেৰ নিচুকনি গীত, মুদ্ৰা প্ৰাৰ্থনা উৎসৱ অনুষ্ঠান, লোকধৰ্ম আদি লোকবিদ্যাৰ পৰিধিৰ ভিতৰত সোমাব পাৰি। লোকবিদ্যাৰ অন্তৰ্ভুক্ত বিষয় আৰু গৱেষণাৰ পদ্ধতিগত অনুশীলন আৰু অধ্যয়নক লোকসংস্কৃতি বোলে।

৩.৪

জনজাতীয় সংস্কৃতি ঃ

লোকসংস্কৃতি আৰু জনজাতীয় সংস্কৃতিৰ মাজত পাৰ্থক্য বিদ্যমান। জনজাতীয় স্বয়ং সম্পূৰ্ণ। আনহাতে লোকসংস্কৃতিৰ দুই পাৰ্শ্বত সংস্কৃতিৰ উপৰ সংযুক্তিৰে। জনজাতীয় সংস্কৃতি কম বেছি পৰিমাণে অক্ষত হৈ থাকে। কোনো জনজাতীয় সংস্কৃতি যদি লোক বা অভিজাত সংস্কৃতিৰ দ্বাৰা গভীৰভাৱে প্ৰভাৱান্বিত হয়, তেন্তে তাক প্ৰকৃতাৰ্থত জনজাতীয় সংস্কৃতিৰ দ্বাৰা যে লোকসংস্কৃতি অথবা শিষ্ট সংস্কৃতি প্ৰভাৱান্বিত হব নোৱাৰে তেনে কোনো ধৰা বন্ধা নিয়ম নাই। অসমৰ সংস্কৃতিৰ ক্ষেত্ৰত ইয়াৰ নিদৰ্শন সুস্পষ্টভাৱে দেখা যায়।

চতুর্থ অধ্যায়

৪.০০

লোকাচাৰ :

লোকাচাৰ এক আঞ্চলিক গোটৰ ব্যক্তিসকলৰ মাজত পৰম্পৰাগত ভাৱে চলি অহা তথা একতাবদ্ধ কৰি ৰখা বিশেষ কাম-কাজ অৰ্থাৎ ৰীতি-নীতি, আচাৰ-ব্যৱহাৰক সাধাৰণতেই লোকাচাৰ বোলা হয়। যেনে- নমস্কাৰ কিয়া, অতিথি আপ্যায়ন, অন্ন-সংস্কাৰ, সাধ, জন্ম-মৃত্যু, বিবাহ, সাজ-পোছাক ইত্যাদি।

লোকাচাৰৰ ইংৰাজী প্ৰতিশব্দ 'Ritual'। ইংৰাজী শব্দ 'Ritual' লেটিন 'Ritualis' শব্দৰ পৰা উদ্ভৱ হৈছে, ইয়াৰ অৰ্থ হৈছে 'যি আচাৰৰ সৈতে সম্পৰ্কিত'। ৰোমান আইনগত আৰু ধৰ্মীয় ব্যৱস্থাৰ মতে, Ritus আছিল কোনো কাম কৰাৰ প্ৰমাণিত উপায় বা সঠিক কাৰ্যদক্ষতাৰ প্ৰথা। লোকাচাৰ শব্দটো প্ৰথম ১৫৭০ চনত ইংৰাজীত লিপিবদ্ধ হৈছিল আৰু ১৬০০ চনকত ধৰ্মীয় সেৱা প্ৰদানৰ নিৰ্ধাৰিত আদেশ

বা বিশেষকৈ এই বিধানসমূহ লিখিবদ্ধ কৰা কিতাপৰ বাবে ব্যৱহাৰ কৰা হৈছিল।

লোকাচাৰৰ কোনো নিৰ্দিষ্ট সংজ্ঞা নাই যদিও আনুষ্ঠানিকতাবাদ, পৰম্পৰাবাদ, অপৰিৱৰ্তনশীলতা, শাসন, পবিত্ৰ প্ৰতীকবাদ আৰু পৰিৱেশনৰ যোগেদি লোকাচাৰৰ বৈশিষ্ট্য নিৰ্ণয় কৰা হয়।

পৃথিৱীৰ সকলো জাত মানৱ সমাজৰ এটা বৈশিষ্ট্য হৈছে লোকাচাৰ। লোকাচাৰৰ ভিতৰত কেৱল সংগঠিত ধৰ্ম আৰু ইষ্টদেৱতাৰ পূজা-অৰ্চনাই নহয়, সমাজত প্ৰচলিত বিভিন্ন আচাৰ-অনুষ্ঠান, প্ৰায়শ্চিত্ত আৰু শুদ্ধিকৰণ উৎসৰ্গ অনুষ্ঠান, ৰাজ্য-অভিষেক, বিবাহ, অন্ত্যেষ্টিক্ৰিয়া, আদিও অন্তৰ্ভুক্ত আনকি কৰমৰ্দন কৰা, হাতযোৰ কৰি 'নমস্কাৰ' দিয়াৰ দৰে সাধাৰণ কাৰ্যকো লোকাচাৰ বুলিব পাৰি। এইবোৰে লোকাচাৰৰ ভিতৰুৱা আচাৰ।

অতি পুৰণি কালৰে পৰা অসমীয়া

সমাজত বিভিন্ন বিশ্বাস আৰু সংস্কাৰ জড়িত হৈ আছে। এইবোৰকে কেন্দ্ৰ কৰিয়েই বহু সামাজিক প্ৰথা, লোকাচাৰ আদিৰ উৎপত্তি হৈছে। এইবোৰৰ ভিতৰত অশৰীৰী দেৱ-দেৱীক কৰা বিশ্বাস, গছ, অগ্নি, গৰু আদিৰ পূজা-উপাসনাই প্ৰধান। অসমীয়া সমাজত থকা এই বিশ্বাসবোৰৰ বেছিভাগেই অন্ধ-বিশ্বাস যদিও এইবোৰে প্ৰাচীনকালত মানুহক একগোট কৰাত সহায় কৰিছিল।

অসমীয়া সমাজত অগ্নি আৰু গছক পবিত্ৰ জ্ঞান কৰা হয়। ধৰ্মীয় আৰু সামাজিক উৎসৱ-অনুষ্ঠানত অগ্নিৰ বিশেষ ব্যৱহাৰ আছে। সন্তান জন্মৰ পাছত মাকৰ কাষত জুই আৰু গোবৰ মুঠিৰ জুই একেবাহে জ্বলাই থোৱাৰ নিয়ম প্ৰচলিত। এনে কৰিলে ভূত-প্ৰেতে সন্তানৰ অপকাৰ কৰিব নোৱাৰে বুলি বিশ্বাস কৰা হয়, সেইদৰে জুইত সৰিয়হ আৰু জলকীয়া দি সুমলসা ভেগ আৰু ভূত-প্ৰেত খেদোৱা হয়। এনেদৰে বিভিন্ন ৰীতি-নীতিৰ মাজতেই লোকাচাৰ আমাৰ সমাজত প্ৰচলিত।

৪.৭ লোকাচাৰৰ সৈতে ধৰ্ম সামাজিক, সামাজিক আৰু বৈজ্ঞানিক সম্পৰ্ক :

অসমৰ সৰহ সংখ্যক লোকেই গাঁও বস্তী কৃষিৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীল আৰু পৰম্পৰা আশ্ৰয়ী গতিকে অসমৰ সামাজিক আচাৰ-অনুষ্ঠান সমূহত ধৰ্মীয় উপাদান থাকিলেও সেইবোৰ গ্ৰামলোকে সমাজত আশ্ৰয়ী। দ্বিতীয়তে অসমৰ সামাজিক আচাৰ-অনুষ্ঠান বাজিত জাতি-উপজাতিৰ নিৰৱচ্ছিন্নতাৰ স্থিতি সহজে লক্ষ্য কৰিব পাৰি। অসমত প্ৰচলিত বিশ্বাস-ধৰ্মীয়, আচাৰ-অনুষ্ঠান কিদৰে ধৰ্মীয় লোকায়ত আৰু জন-জাতীয় সাংস্কৃতিত সংমিশ্ৰণ ঘটিছে তাৰ প্ৰকৃষ্ট নিদৰ্শন যোগিনী তন্ত্ৰত উল্লেখ কৰা কিৰাতজ ধৰ্ম, বা কিৰাতিকা ধৰ্মই দিব পাৰে। সেইভাৱে অসমৰ সামাজিক আচাৰ-অনুষ্ঠানক স্থূলভাৱে লোকায়ত আচাৰ-অনুষ্ঠান নাম দিয়াই সমীচিন হ'ব। সামাজিক আচাৰ-অনুষ্ঠান যথাৰ্থতে পৰম্পৰাগত জীৱনৰ প্ৰতি ফলন মাথোন। গতিকে পৰম্পৰাগত জীৱন, ব্যক্তি-

কলা আৰু ভৌতিক সংস্কৃতিৰ সংযোজন বিন্দুৰ দৰে। লোকাচাৰ ব্যক্তিগত জীৱনৰ অন্যান্য ক্ৰিয়াৰ সমষ্টি নহয়, সামাজিক জীৱনৰ অন্যান্য ক্ৰিয়াৰ সমষ্টিহে। সামাজিক জীৱনৰ অন্যান্য লোক-আচাৰ-অনুষ্ঠান বা লোকাচাৰে কলা বা লোক সাহিত্য। যথোপযুক্ত অনুষংগ হিচাপেহে ভূমিকা গ্ৰহণ কৰি আহিছে। সমাজ আৰু পৰিয়ালত প্ৰচলিত বিবিধ বিশ্বাস, ধৰ্ম, ধৰ্মীয় আচৰণ, বিবিধ উৎসৱ-অনুষ্ঠান, জন্ম-বিবাহ-মৃত্যুৰ সৈতে জড়িত বিবিধ অনুষ্ঠান, আচাৰ, অৱসৰ, বিনোদন, খেল-ধেমালি, লোক-চিকিৎসা আদিকেই সাধাৰণভাৱে সামাজিক লোকাচাৰ আখ্যা দিয়া হয়। এই ধৰণৰ ৰীতি-নীতি, আচাৰ-ব্যৱহাৰ আদি প্ৰায় লোকবিশ্বাস নিৰ্ভৰশীল। কিছুমান ৰীতি-নীতি, আচাৰ ব্যৱহাৰ সুনিৰ্দিষ্ট আৰু স্থানীয়। সাধাৰণ আৰু বিশেষ ধৰণৰ ধৰণ-কৰণ, আচাৰ-ব্যৱহাৰ আদিত পোৱা আধিভৌতিক কাৰ্য, লোক বিশ্বাস আৰু ভৌতিক পদাৰ্থৰ স্থিতি লক্ষ্য কৰিব পাৰি। সিবিলাকে আচাৰ-অনুষ্ঠান আৰু ৰীতি-নীতি যাদুমূলক আৰু ধৰ্মীয় ভাৱ সম্পন্ন হোৱাবিলাকৰ সাধাৰণতে

ক্ৰিয়া কাণ্ড বা আচাৰ-অনুষ্ঠানৰ ব্যক্তিগত আৰু বাজ-ৱৰা হয়। ৰাজহুৱা ক্ৰিয়া কাণ্ড, আচাৰ অনুচাৰৰ সৈতে আন আন সামাজিক আচৰণ সংযুক্ত হৈ আন প্ৰবিধি সামাজিক লোকাচাৰ জন্ম হৈছে যাক উৎসৱ-অনুষ্ঠান আখ্যা দিয়া হয়।

নলবাৰীৰ লোকাচাৰৰ লগত লোকগীত, মিথ, জনশ্ৰুতি, সাধুকথা, মন্ত্ৰ আদি লোক সাহিত্যৰ সকল সদা-সৰ্বদাই সম্পৃক্ত। পৰম্পৰাগত পোচাক-পৰিচ্ছেদ, অলংকাৰ পাতি, বাদ্য যন্ত্ৰ, নানাবিধ শিল্প বস্তু, লোৱা-লোৱা, ঘৰ-দুৱাৰ, নিৰ্মাণ কৰা আদি ভৌতিক সংস্কৃতিৰ সকল লোকাচাৰৰ লগত নিয়মিত ভাৱে জড়িত হৈ থাকে। তেনেদৰে নৃত্য-গীত, লোক নাটক আদি লোক পৰিবেশ্য কলাৰ সকল লোকাচাৰৰ সৈতে জড়িত হৈ থকা দেখা যায়।

৪.২

লোকাচাৰৰ প্ৰকাৰভেদ :

পৰম্পৰাগত ভাবে চলি থকা বা তথা প্ৰকতাবদ্ধ কৰি ৰখা মিলোৰ কাম কাজ অৰ্থাৎ ৰীতি-নীতি, আচাৰ-ব্যৱহাৰক

সাধাৰণতেই লোকাচাৰ বোলা হয়।

লোকাচাৰৰ প্ৰকাৰভেদ তলত উল্লেখ কৰা হ'ল —

ক) উৎসৱ - অনুষ্ঠান :

জন্মৰ পৰা মৃত্যু পৰ্যন্ত নানান ধৰণৰ উৎসৱ - অনুষ্ঠান অনুষ্ঠিত হয় আৰু সেইবোৰে অসমীয়া লোক সংস্কৃতিৰ ভেঁৰাল চহকিয়া কৰিছে। কিছুমান অনুষ্ঠান উৰ্ধা অস্তিত্ব ধৈতে সংৰক্ষিত। যেনে - বিহু, বৈসাগু, অম্বুবাচী, ভেলা, পচতি, দোল, বেঙুলিৰ বিয়া, মথনী, লিসাং, বাশ্বোলপিতা, বংকেৰ, দু মাংক আদি। লক্ষ্মীপূজা, শীতলা পূজা, সত্যনাৰায়ণ পূজা, শিৱ পূজা, দুৰ্গা পূজা, মনসা পূজা, জন্মাষ্টমী, ৰথযাত্ৰা, ৰাস পূৰ্ণিমা, ঝুলন যাত্ৰা বা দোলযাত্ৰা, বিভিন্ন তিথিত কৰা ব্ৰত সমূহো অনুষ্ঠান চহা মানুহৰ ধৰ্ম আৰু সামাজিক জীৱনৰ লগত ওতঃপ্ৰোত ভাৱে জড়িত।

ঙ) অৱসৰ বিনোদন আৰু খেল-ধেমালি ঃ

অসমীয়া লোক সমাজত হাউখেল, টোপখেল, বল খেল, গুটি খেল, লুকালুকি, টাংগুটি, ভেলকুটি-ফুট, বাঘচৰু, ফটিক-টেকেলি, কুকুৰা যুঁজ, ঘোৰাদৌৰ, সাঁতোৰ ইত্যাদি খেলবিলাক অতি প্ৰাচীন কালেৰে পৰা চলি আহিছে।

গ) লোক ঔষধ ঃ

ৰোগ, অপায়-অমংগল আদি দূৰ কৰিবলৈ অসমীয়া মানুহে মন্ত্ৰ আৰু যাদুবিদ্যাৰ ব্যৱহাৰ কৰে। বন-দৰৱৰ ব্যৱহাৰো অসমীয়া লোক সমাজত আছে। ৰোগ নিৰাময় কৰাৰ নিচিনাকৈ ৰোগৰ সৃষ্টি কৰিবলৈ কু-মন্ত্ৰ আৰু বনৰীয়া ঔষধ প্ৰয়োগ কৰাৰ প্ৰমাণো পোৱা যায়।

ঘ) লোক ধৰ্ম ঃ

জনসাধাৰণৰ ধৰ্ম সম্প্ৰদায় বিশ্বাসৰ ভেটিতে গঢ়ি উঠিছে অসমৰ অসংখ্য সামাজিক

প্ৰথা। লোক সাহিত্যত ধৰ্মৰ বিশিষ্ট প্ৰভাৱ অন স্বীকাৰ্য। যাদু আৰু ধৰ্মক কেন্দ্ৰ কৰি লোক সমাজত নানা পূজা - পাৰ্বন, উৎসৱ - অনুষ্ঠান আদিৰো সৃষ্টি হৈছে আৰু লোক সমাজত ইয়াৰৰ প্ৰভাৱো বিশেষভাৱে লক্ষণীয়।

৪.৩

জন্ম, মৃত্যু আৰু বিবাহৰ গুৰুত্ব :

সংস্কৃতি বুলিলে কোনো এটা জাতি বা জনগোষ্ঠীৰ মাজত দীৰ্ঘদিন ধৰি চলি অহা উৎসৱ - পাৰ্বন, ৰীতি - নীতি, শিল্প - কলা, ধৰ্ম, শিক্ষা, মেল - ধেমালি আদি আদৰ্শৰ মাজেৰে গঢ় লৈ উঠা জৰটোকে বুজায়। কোনো এটা জাতিৰ বা জনগোষ্ঠীৰ ভাব চিন্তা, ৰুচি, আদৰ্শ আদি সংস্কৃতিৰ মাজেৰে প্ৰতিফলিত হয়।

প্ৰকৃতিজগতৰ বিচিত্ৰ ৰূপ আৰু ভয়াবহতা লক্ষ্য কৰি আদিম মানৱে কোনো অদৃশ্য শক্তিৰ হাত আছে বুলি সৰল ভাৱে বিশ্বাস কৰিয়েই পূজা

যাতল বা মন্ত্ৰ জালিক ক্ৰিয়া কাণ্ড আদি কৰিছিল। এইবোৰক কেন্দ্ৰ কৰিয়েই সমাজত ধৰ্মীয় বিশ্বাস, উৎসৱ-অনুষ্ঠান আদি গঢ় লৈ উঠিছে। অতীতৰে পৰা মানুহৰ জীৱন যাপনৰ প্ৰধান অৱলম্বন সমূহ যেনে- চিকাৰ, কৃষি কৰ্ম, খাদ্য খোৱন আহৰণ, খাদ্য সংৰক্ষণ, গৃহ নিৰ্মাণ আদিক কেন্দ্ৰ কৰি অলেখ অসংখ্য লোকাচাৰ, ধৰ্ম-কৃত্য উৎসৱ-পাৰ্বন, প্ৰীতি, মানুহ আৰু মনৰ সমন্বয়ত গঢ় লৈ উঠিছে।

বিভিন্ন জনগোষ্ঠীৰ সংমিশ্ৰণত আৰু সমাহৰণ প্ৰক্ৰিয়াৰ জৰিয়তে গঢ় লৈ উঠিছে অসমীয়া সংস্কৃতি। পৰিৱৰ্তিত সময়ৰ সোঁতত সংস্কৃতিৰ ৰূপান্তৰ ঘটে কিন্তু নিঃশেষ হৈ নাযায়। দেশ, কাল, পাত্ৰভেদে যিদৰে জীৱনৰ সলনিকৃত ৰূপ দেখা যায় ঠিক সেইদৰে মানুহে সৃষ্টি কৰা সংস্কৃতিৰ ৰূপান্তৰ ঘটে। সংস্কৃতিৰ উপাদান স্বৰূপ লোকাচাৰ, জনবিশ্বাস, কিংবদন্তি, জনশ্ৰুতি, উৎসৱ-অনুষ্ঠান আদি সংস্কৃতিৰ কাৰকবোৰে জনজীৱনক ব্যাপকভাৱে প্ৰভাৱিত কৰা দেখা যায় বিভিন্ন অঞ্চলৰ স্বকীয় কৃষ্টি-সংস্কৃতিক লৈ গঢ় লৈ উঠিছে বৃহত্তৰ অসমীয়া সংস্কৃতি। এই বৃহত্তৰ অসমীয়া

সংস্কৃতিৰ মাজত নিহিত হৈ আছে ভিন ভিন অঞ্চলৰ আঞ্চলিক বৈশিষ্ট্য আৰু সাংস্কৃতিক ঐতিহ্য।

বাৰেৰহনীয়া অসমীয়া সংস্কৃতিৰ বৰ পথাৰত নলবাৰীয়া সংস্কৃতিয়ে বিস্তৃত হৈ আগুৰি আছে। বিভিন্ন জাতি গোষ্ঠীৰ সংস্কৃতিক সমন্বয়ত নলবাৰী জিলাৰ সংস্কৃতিয়ে এক সমন্বয়ৰ সংস্কৃতি ৰূপে প্ৰতিফলিত হৈছে।

মানুহৰ জীৱনৰ তিনিটা মুখ্য পৰিক্ৰমা জন্ম, মৃত্যু আৰু বিবাহক কেন্দ্ৰ কৰি সমাজত নানা লোকাচাৰ আৰু উৎসৱৰ সৃষ্টি হৈছে। মাতৃ গৰ্ভত থকা সময়ৰে পৰা মৃত্যুলৈ জীৱনৰ বিভিন্ন স্তৰ বা অৱস্থাত কিছুমান লোকাচাৰ আৰু অনুষ্ঠান পালন কৰা হয়। এই লোকাচাৰ আৰু উৎসৱ সমূহৰ লগত জড়িত হৈ থাকে পৰম্পৰাগত ধ্যান-ধাৰণা, বিশ্বাস, অন্ধবিশ্বাস, আত্মসন্তুষ্টি আদি। জীৱনৰ এই উৎসৱ লোকাচাৰ বোৰ উদ্‌যাপন কৰাৰ পৰম্পৰা অঞ্চলভেদে আৰু জাতি, ধৰ্ম, বৰ্ণ নিৰ্বিশেষেও কিছু ভিন ভিন।

পঞ্চম অধ্যায়

৫.০০

জন্ম সম্পৰ্কীয় লোকাচাৰ :

লোকাচাৰ বা লোক প্ৰথা হ'ল লোক সংস্কৃতিৰ অবিচ্ছেদ্য অংগ। লোক সমাজৰ দ্বাৰা পৰম্পৰাগতভাৱে পালন কৰা আচাৰ-ব্যৱহাৰ, ৰীতি-নীতি, বিভিন্ন উৎসৱ অনুষ্ঠান, ধৰ্মীয় আচৰণ, জন্ম-মৃত্যু, বিবাহ লোকাচাৰ। অসমীয়া সমাজত এই লোকাচাৰ সমূহ ভিন্ন ভিন্ন নীতি-নিয়মেৰে পালন কৰা হয়। অসমীয়া সমাজৰ জন্ম সম্পৰ্কীয় লোকাচাৰ সমূহৰ বিষয়ে তলত আলোচনা কৰা হ'ল -

৫.১

গৰ্ভাৱস্থাৰ লোকাচাৰ :

জন্মৰ ক্ষেত্ৰত অসমীয়া সমাজত বিভিন্ন আচাৰ-অনুষ্ঠান পালন কৰা হয়। সন্তান জন্মৰ আগমুহূৰ্তলৈ মাতৃগৰাকী সাৱধানে চলা-ফুৰাৰ লগতে অনাগত সন্তানটিৰ মংগল কামনা কৰাও নানা কৃত্য পালন কৰা হয়। অসমীয়া গাঁৱলীয়া সমাজত পৰম্পৰাগত সংস্কাৰ অনুসৰি এই গৰ্ভাৱস্থাৰ সময়ছোৱাত গৰ্ভৱতী মহিলাক তিয়া মাছ

আদি নিজে মাৰিবলৈ দিয়া নহয়। কাৰণ, জীৱ হত্যা কৰিলে গৰ্ভস্থ সন্তানটো নষ্ট হয় বুলি জনবিশ্বাস চলি আহিছে। সন্তান গৰ্ভত থকা সময়ছোৱাত মাতৃয়ে যদি সৎ-চিন্তা, সৎ-আদৰ্শ আৰু সৎ সংগলৈ থাকে, তেতিয়া হ'লে সন্তানো সৎ হয় আৰু মাতৃৰ চিন্তাৰ অনুৰূপ সন্তানৰ চৰিত্ৰ হয় বুলি আমাৰ সমাজত বিশ্বাস আছে আৰু আমাৰ গাঁৱলীয়া সমাজত গৰ্ভৱতী মহিলাক নানা নিষেধ দিয়ে। যেনে - গৰ্ভ অৱস্থাত মংস খাব, দু-চিন্তা - দুৰ্ভাৱনা, বেয়া দৃশ্য চোৱা, ফুল চিঙা, নিশা অকলে বাহিৰলৈ যোৱা আদি কৰ্মৰ পৰা বিৰত থাকিবলৈ সজাগ কৰে।

৩.২

মেজৰৰ সময়ৰ লোকাচাৰ :

নলবাৰী জিলাৰ লোক সমাজত গৰ্ভৱস্থাৰ সময়ত গৰ্ভস্থ সন্তানৰ মংগলৰ কাৰণে কিছুমান লোকাচাৰ পালন কৰা হয়। নৱ-বিবাহিত দম্পতীৰ প্ৰথম সন্তানৰ বোলিকা গৰ্ভধাৰণৰ পঞ্চম মাহত এটা শুভদিন নিৰ্দ্ধাৰণ কৰি মাতৃ গৃহৰ পৰা 'পঞ্চামৃত' খুৱঁৱা হয়। এয়া গাখীৰ, দৈ, গুৰ, ঘিউ

আৰু মৌ যে পঞ্চামৃত খুওৱা হয়। সেইদিনাই ওচৰ-চুবুৰীয়া, জ্ঞাতি - কুটুম্বক আদি জলপান খুওৱা হয়। এই অনুষ্ঠানত সধৱা আয়তীৰ প্ৰাধান্য থাকে। পঞ্চামৃতৰ সময়ত নাৰী গৰাকীয়ে নতুন বস্ত্ৰ পৰিধান কৰিব লাগে। ইয়াৰ উপৰিও আমাৰ সমাজত সাতমাহ আৰু ন মাহত ভাত খুওৱা অৰ্থাৎ জেওৰা পতাৰ নিয়ম আছে। জেওৰা খুওৱা এই লোকাচাৰটো বিজ্ঞানসন্মত কাৰণ এক বুলিও ভাবিব পাৰি। গৰ্ভাৱস্থাৰ সময়ত নাৰী গৰাকীক বহু পৰিমাণে প্ৰটিন, ভিটামিনৰ, প্ৰয়োজন হয়। গৰ্ভস্থ সন্তান আৰু নাৰী গৰাকীৰ সুস্বাস্থ্য কামনা কৰিয়েই আত্মীয় স্বজন, ইষ্ট - কুটুম্বৰ সকলোৱে নাৰী গৰাকীক সামৰ্থ্য অনুযায়ী খুওৱাটো এটা মংগলজনক আৰু আনন্দদায়ক বুলি ভাবিছিল। নলবাৰী অঞ্চলৰ হিন্দু-মুছলমান উভয় সম্প্ৰদায়ৰ লোক সমাজৰ মাজত জেওৰা খুওৱা প্ৰথাটো প্ৰচলিত হৈ আছে।

আঠমাহত গৰ্ভৱতী মহিলাক আড়ুৱাইকে ৰখা হয়। সেইমতে সময়ত গৰ্ভৱতী মহিলাক ডাহৰ মানুহক চুব নিদিয়ে আৰু তেওঁলৈকে ডাহৰকে বান্ধি মুৰাব দিয়া নহয়। আনকি তেওঁক সেই সময়ত পাক

ঘৰৰ ভিতৰত প্ৰৱেশ কৰিব দিয়া নহয়। আঠমাহৰ শেষৰ দিনা গাওঁৰ আমন্ত্ৰিতসকলক ঘৰলৈ মাতি আনি নাম প্ৰসংগ কৰা হয়, লগতে তেওঁলোকৰ দ্বাৰা আশীৰ্বাদ বিচাৰি, ভালদৰে সেৱা শুশ্ৰূষা কৰি আমন্ত্ৰিতসকলক বিদায় দিয়া হয়। ব্ৰাহ্মণ সকলৰ সমাজত আঠমাহত সোহন ক্ৰিয়া, ব্ৰত নিয়ম পালন কৰা হয়।

৫.৩

প্ৰসৱৰ পাছৰ লোকাচাৰ ঃ

প্ৰসৱৰ পাছতো নানান সংস্কাৰমূলক নীতি - নিয়ম পালন কৰা হয়। জন্ম হোৱাৰ লগে লগে ল'ৰা সন্তান জন্মিলে উৰুলি, ঘন্টা আদি বজায় আৰু ছোৱালী সন্তান জন্মিলে কুলা, ঢেকী আদি দিয়াৰ প্ৰথা আমাৰ জনসমাজত প্ৰচলিত হৈ আহিছে। সন্তান জন্মৰ পিছত বাঁহৰ চেঁচুৰে 'নাড়ি' কাটি গা ধুৱাই দিয়া হয়। শিশুটিৰ প্ৰয়োজন মতে চুলিৰ আসেৰে পৰিষ্কাৰ কৰি কেচুৱাটিক জন্মৰ পঞ্চম দিনা ডিঙিত মৌ চেলেকিবলৈ দিয়া হয়। 'নাড়ি' সৰিলে ভালদৰে পৰিষ্কাৰ কৰি সযতনে সাঁচি থৈ দিয়া হয় আৰু শিশুটিৰ

কিছুমান বেমাৰত নাভিটো ঢুকি যেতিয়া পানী মাৰ দিয়া হয়। সন্তান আৰু মাতৃক যিটো কোঠাত ৰখা হয় তাত জুই ধৰি থোৱা থাকে। সন্তান আৰু মাতৃ থকা কোঠাটোত বগৰী গছৰ কাঁইট, জাল, আনাৰসৰ পাত আদি কোঠাটোৰ দুৱাৰ মুখত ওলোমাই দিয়া হয়। বিছনাখনৰ কাষত দা - কটাৰী, শুকান জলকীয়া আদিও ৰখা নিয়ম আছে।

সন্তান জন্ম হোৱাৰ পিছত মৰমলক অশুচি বুলি ধৰা হয় আৰু এইসকল তেওঁলোকক কোনেও চুব নোপোৱাৰ প্ৰথা আমাৰ জনসমাজত প্ৰচলিত। প্ৰসৱ হোৱাৰ পিছতেই পৰিয়াল বৰ্গই এইসকলে কোনো ধৰণৰ মন্দিৰ, পূজা, ধৰ্মীয় অনুষ্ঠান আদিলৈ নাযায়। আনকি ঘৰতো গোসাঁই চাকি নজ্বলায়। লৰা সন্তান জন্মিলে ২১ দিন আৰু ছোৱালী জন্ম হ'লে এমাহৰ শুৱি সকাম পতা হয়।

৫.৪

অন্ন প্ৰাশন ঃ

নৱজাতকৰ ৬ মাহৰ পৰা ৭ মাহৰ ভিতৰত ভালদিন, বাৰ চাই অন্নপ্ৰাশন বা ভাত মুখত দিয়া অনুষ্ঠানটো পতা হয়। মাংগলিক কাৰ্যৰ আয়োজনেৰে এই অনুষ্ঠান পতা হয়। কিছুমানে ভোগৰত খাৰ্ট কৰে, উচ্চ বৰ্ণৰ লোকৰ মাজত বৈদিক নিয়মেৰে এই অনুষ্ঠানটি পতা হয়। অন্ন প্ৰাশন অনুষ্ঠানৰ অন্তত ~~আগত~~ শিশুটিৰ আগত এখন থালত মাটি একেৰা, ধান এমুঠি, কিতাপ এখন, কলম এটা, টকা আদি সজাই দিয়া হয়। শিশুটোৱে যিটো বস্তু হাতত লয় ভৱিষ্যতে সেই বিষয়তে আসক্তি বাঢ়ে বুলি বিশ্বাস কৰা হয়। নিমন্ত্ৰিত অতিথিয়ে শিশুটিক উপহাৰ দি আশীৰ্বাদ জনায়।

৩.৩

জন্ম সম্পৰ্কীয় লোকাচাৰৰ পৰিবৰ্তন আৰু পৰিৱৰ্তন বিশ্বায়নৰ প্ৰভাৱ :

অসমীয়া সমাজত জন্ম সম্পৰ্কে বিভিন্ন পৰিৱৰ্তনৰ লোকাচাৰ আমি প্ৰতিয়া দেখিবলৈ পাওঁ। চহৰ বুলিয়েই নহয় গাঁৱতো লোকাচাৰবোৰৰ পৰিৱৰ্তন হৈ আহি আছে। উদাহৰণস্বৰূপে আমি প্ৰথমে কব পাৰোঁ খোৱা-বোৱাৰ কথাকে। মাতৃ আৰু গৰ্ভস্থিত সন্তান উভয়ৰে মংগলৰ বাবে পুষ্টিকৰ আহাৰৰ প্ৰয়োজন। আগতে পুষ্টিকৰ খাদ্য বুলিলে সাধাৰণতে কিছুমান বিশেষ শাক-পাচলি, ফল-মূল, গাখীৰ, দৈ আদিক বুজোৱা হৈছিল। বিশেষ প্ৰকাৰৰ উদ্ভিদজাত খাদ্য সম্ভাৰ বিচাৰি অনা হৈছিল। এতিয়া সেই উদ্ভিদ জাত সামগ্ৰী প্ৰায় দুষ্প্ৰাপ্য হৈছে। পুষ্টিকৰ আহাৰ বুলিলে পোনাই মনলৈ আহে কাৰখানাত বিভিন্ন ধৰণে উৎপাদিত খাদ্যৰ তালিকা। যেনে - হৰলিক্স, বোৰ্নভিটা, কমপ্লান আদি।

জন্ম সম্পৰ্কে কিছু বছৰ আগত আমাৰ অঞ্চলটোৰ গৰ্ভৱতী তিৰোতাই সচৰাচৰ কৰা সৰহ দৈনন্দিন

কামবোৰ, যেনে- বন্ধা-বঢ়া, কাপোৰ ধোৱা, ধান বনা, ঘৰ-চোতাল চাফা কৰা, তাঁত বোৱা ইত্যাদি কামবোৰ কৰিছিল। গাঁৱৰ মানুহৰ বিশ্বাস আছিল যে তেনেবোৰ কাম কৰি থাকিলে শৰীৰত ৰক্ত সঞ্চালন নিয়মিতভাৱে হয়। স্বাস্থ্য ভালে থাকে আৰু প্ৰসৱ বেছি কষ্ট নোহোৱাকৈ স্বাভাৱিকভাৱে হয়। কিন্তু এতিয়া নতুনত্বৰ প্ৰভাৱত গৰ্ভৱতী মহিলা এগৰাকীয়ে এনেবোৰ কাম কৰিলে প্ৰসৱৰ সময়ত জটিলতাহে দেখা দিব বুলি ভাবে, সেইকাৰণে তেওঁলোকে কোনোধৰণৰ কষ্ট কৰা কাম নকৰে।

গৰ্ভৱতী নাৰীৰ চলন ফুৰণতো সমাজে বাধা নিষেধ আৰোপ কৰে। ভয়াল হাবিৰ মাজেদি আক্ৰান্ত, ডাঙৰ বৃক্ষৰ তলেৰে, শ্মশানৰ দাঁতিয়েদি চলা-ফুৰা কৰাত বাধা নিষেধ কৰে। আনহাতে নামঘৰ, মঠ-মন্দিৰ, আদি ধৰ্মীয় অনুষ্ঠানলৈ যাবলৈ উৎসাহ যোগায়। সু-চিন্তা, ভাল কথা শ্ৰৱণ, সৎতে থকা সন্তানৰ বাবে মংগলজনক বুলি বিশ্বাস কৰা হয়। এইবোৰ বিশ্বাসক আজি কালিৰ সমাজে উপলুঙা কৰিব নোৱাৰে।

প্ৰথম সন্তানৰ জন্মৰ ক্ষেত্ৰত সৰ্বেধীৰণৰ সময়ত পঞ্চামৃত খোৱা প্ৰথা এতিয়াও আছে। এটা সময়ত সাধাৰণতে ঘৰতেই সন্তান জন্ম দিছিল। হস্পিতাল বুলিবলৈ সুবিধা কম আছিল। সেয়েৰ বাবে ঘৰতেই আতুঁৰিঘৰকে কোনো প্ৰকাৰ ব্যৱস্থা কৰি লৈছিল। কিন্তু লাহে লাহে পৰিস্থিতিৰ সলনি হৈ আহিল। আধুনিকতাৰ বাবে হস্পিতাল, নাৰ্ছিংহোমৰ সংখ্যা বাঢ়িল আৰু ঘৰুৱা প্ৰসৱৰ ঠাইত চিজেৰিয়ান অপাৰেচন কৰা হয়।

অসমীয়া সমাজত জন্ম অশৌচ পালন কৰা প্ৰথা চলি আহিছে। আগতে ঘৰত ৰন্ধা খোৱা বস্তু অহিন মানুহে গ্ৰহণ কৰা নাছিল। এতিয়া তেনে নিয়ম শিথিল হৈ আহিছে। আগতে অশৌচ খেদোৱাৰ দিনা পাগ পেলায়, কাপোৰ-কানি ধোৱে, চোতাল-মজিয়া আদি লেপি মচি শুদ্ধ কৰে। বাটিত এৰাঁ গাখীৰ, তুলসীপাত আদিৰ পানী ছটিয়াই শুদ্ধিকৰণ কৰিছিল, সেইদিনা ঘৰত আইসকলৰ নাম পাতে। আজিকালি জন্ম অশৌচৰ ক্ষেত্ৰত তেনেকুৱা বিশেষ গুৰুত্ব নিদিয়া হৈ আহিছে। মাতৃদুগ্ধই কেচুৱাৰ প্ৰধান আহাৰ

জন্মলগ্নত নৱজাতকৰ মুখত এটোপাল মৌ দিয়া হৈছিল। এতিয়াৰ দিনত চিকিৎসালয়ত এনেধৰণৰ কোনো সুবিধা নাই, আজিকালি বহু মাতৃয়ে কেঁচুৱাক বেছি দিন ধৰি স্তনপান কৰাব নোখোজে। আগতে সন্তানক লুখুৰা, পকা কল আদি কেঁচুৱাক খাবলৈ দিছিল। এতিয়া সেইবোৰৰ ঠাইত বজাৰত পোৱা বিবিধ শিশুৰ খাদ্যই প্ৰধান।

ওপৰৰ আলোচনা কৰাৰ পৰা আমি জন্ম-সম্পৰ্কত বহুখিনি পৰিৱৰ্তন আৰু বিশ্বায়নৰ প্ৰভাৱ এতিয়া দেখিবলৈ পাওঁ।

ষষ্ঠ অধ্যায়

৬.০০

বিবাহ সম্পৰ্কীয় লোকাচাৰ ঃ

লোকাচাৰ বা লোক প্ৰথা লোক সংস্কৃতিৰ এক বিশিষ্ট অংশ। পৰম্পৰাগত জীৱনক এক প্ৰকাৰে সামাজিক লোকাচাৰ বুলিব পাৰি। সমাজ আৰু পৰিয়ালৰ মাজত উদ্‌যাপিত কৃষি, জন্ম, বিবাহ, মৃত্যু আদি বিষয়ক ৰীতি-নীতি আদি পৰম্পৰাগত জীৱনৰ ভিতৰত পৰে। এজন ব্যক্তিৰ জীৱনত প্ৰধানকৈ তিনিটা উৎসৱ উদ্‌যাপন কৰা হয়। সেইকেইটা হ'ল- জন্ম, মৃত্যু আৰু বিবাহ। এই তিনিটা উৎসৱ সকলো সমাজতে নানা নীতি-নিয়ম, আচাৰ পদ্ধতি আদিৰ মাজেৰে সম্পন্ন হয়। তলত বিবাহ সম্পৰ্কীয় লোকাচাৰ সমূহৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা হওঁক—

বিবাহ হৈছে জীৱনৰ এক বিশেষ অনুষ্ঠান। অসমীয়া সমাজৰ বিভিন্ন ৰীতি-নীতি, আচাৰ-অনুষ্ঠান পদ্ধতি আদিৰ জৰিয়তে এই বিবাহ কাৰ্য সম্পন্ন কৰা হয়। সমাজৰ সকলো লোকেই এই বিবাহ অনুষ্ঠানত আনন্দ, স্ফূৰ্তি আদি কৰে।

অসমীয়া সমাজৰ বিবাহৰ আগত হোৱা অনুষ্ঠানৰ ভিতৰত 'জোৰণ' অন্যতম। 'জোৰণ' হৈছে বিয়াৰ এদিন বা দুদিন আগত কইনা ঘৰলৈ দৰাঘৰৰ পৰা হোৱা সাজ-পাৰ, আ-অলংকাৰ অন্যান্য দ্ৰব্যৰ লগতে সেন্দুৰ পিন্ধোৱা হয়। 'জোৰণ'ৰ প্ৰধান বস্তু হৈছে- সেন্দুৰ, সেইদিনা দৰাঘৰৰ সধবা তিৰোতা বা দৰাৰ মাকে সোণৰ আঙুঠিৰে অনামিকা আঙুলিৰে কইনাৰ কপালত সেন্দুৰৰ ফোঁট দিয়া হয়।

বিবাহৰ দিনটো অতি বাস্তৱপূৰ্ণ দিন। পানী তোলা, দৰা-কইনাৰ গা ধোওৱা, পূৰ্ব-পুৰুষৰ নামত শ্ৰাদ্ধ কৰা, দৰা হলে নিজা সদলবলে কইনাৰ ঘৰলৈ যোৱা, কইনা হলে যথা সমাদৰেৰে দৰা পক্ষক আদৰি আনি বিবাহ মণ্ডপত বহোৱা, অভ্যাগত সকলক আপ্যায়ন কৰোৱা আদি নানা প্ৰকাৰে বিবাহৰ দিনটো আমঘনি পৰে। পিছদিনাৰ পৰা কন্যাৰ ঘৰ শূন্য হৈ পৰে। কিন্তু দৰাঘৰ বং বৰহুচত উদুলি-মুদুলি হয়। অসমীয়া সমাজক আগত বাসি দৰা কইনাক ভাত

খুওৱা হয়। অসমীয়া সামাজিক জীৱনৰ বহিঃপ্ৰকাশৰ এক ৰঙীন পৰিৱেশ বিয়াৰ বাহিৰে আন একোৱে গঢ়ি তুলিব নোৱাৰে।

অসমীয়া বিবাহ উৎসৱত বিভিন্নবিধৰ নীতি-নিয়ম পালন কৰা হয়। ইয়াৰ ভিতৰত পানী তোলা, গা-ধুওৱা, সুৱাগ-তোলা, দৰা-কইনাক খাই খুৱলে নি কৌতুক আদি কৰাতো অসমীয়াসকলৰ ভিতৰত পৰে। বিবাহৰ দিনটো দৰা-কইনাৰ লগত মাক-দেউতাকে নেখোৱে এইটো পূৰ্বৰ প্ৰচলিত নিয়ম। অৱশ্যে বিয়াৰ অন্তত কইনাৰ মাকে দৰা কইনাক খুওৱা নিয়ম আছে। যেহি মুহূৰ্তত 'আঠমঙলা' নাখোৱালে পৰৱৰ্তী অষ্টম দিনত হ'বলগীয়া 'আঠমঙলা' হি নুটে। আঠমঙলাত প্ৰথমে দৰাঘৰৰ অতিথিসকলক প্ৰসাদ দিয়া হয়। তাৰ পিছত পিঠা লাৰু আৰু চাহ জলপান খুৱায়। ইয়াৰ পিছত অতি কমেও আঠমন আঞ্জাৰে ভাত খুওৱা হয়। সেইদিনা টেঙা বা তিতা খোৱাটো নিষেধ কিয়নো তেনেকুৱা খাদ্য খুৱালে শহুৰ আৰু জোঁৱাইৰ সম্পৰ্কত তিতা টেঙা হয় বুলি বিশ্বাস কৰা হয়। তাৰ

পিছত ৰেলি তুৰাৰ আগতে দৰা- কইনা দৰা ঘৰলৈ যাত্ৰা কৰে।

এনেদৰে নানা নীতি নিয়মৰ মাজেৰে অসমীয়া সমাজৰ বিবাহ অনুষ্ঠানৰ সামৰণি ঘটে। অন্যহাতে বিভিন্ন অঞ্চলভেদে বিবাহৰ নীতি-নিয়ম ভিন ভিন হোৱা দেখা যায়। ঠিক সেইদৰে ভিন্ন নিয়মেৰে বিবাহ অনুষ্ঠান ভিন ভিন অঞ্চলত সামৰণি পৰা লক্ষ্য কৰা যায়।

৬.১

জোৰোণৰ লোকাচাৰ : (আতিৰভোৰ বা তেলৰ ভাৰ)

বিয়াৰ এদিন বা দুদিন আগত দৰাঘৰৰ নিৰ্ধাৰিত কিছুমান ব্যক্তিয়ে কইনা ঘৰলৈ তেলৰ ভাৰ নিয়ে। আগতে এই অনুষ্ঠানটো পুৰুষ প্ৰধান আছিল যদিও বৰ্তমান মহিলাসকলেও আগভাগ লোৱা দেখা যায়। তেলৰ ভাৰ নিবলৈ ভুৱলীয়া যাত্ৰা কালত আয়তীসকলে উৰুলি ধ্বনি দিয়ে। তেলৰ ভাৰত যোৱা মানুহৰ সংখ্যাও অযুগ্ম হ'ব লাগে বুলি কোনো

কোনোৱে বিশ্বাস কৰে। তেলৰ ভাৰত কইনা সজাবলৈ তেল, সেন্দুৰ, আৰ্চি, ফনি, পাটৰ মেখেলা - চাদৰ আৰু আন সাজ - পাৰ, অ - অলংকাৰৰ উপৰিও এটা ডাঙৰ বাকলি থকা মাছ, এখোক তামোল, পানৰ মোট আৰু এটা দৈৰ টেকেলি লগত নিয়া হয়। তেলৰ ভাৰ দিয়া অনুষ্ঠানটো এটা জাকজমকতা পূর্ণ অনুষ্ঠান। তেলৰ ভাৰ লৈ কইনা ঘৰত উপস্থিত হোৱাৰ লগে লগে আদৰ সাদৰেৰে সম্ভাষণ জনাই আদৰি নি চোতালৰ সু - সজ্জিত আসনত বহুওৱা হয়। চোতালত সমাজৰ আগত কইনাক উলিয়াই আনি দৰাৰ জীয়েক বা ভাগিনীয়েকে তেল সানি, মূৰ ফণিয়াই উঠি শিৰত আৰু কপালত সেন্দুৰ পিন্ধাই দিয়ে। তাৰ পিছত অঁ-অলংকাৰ আদি পিন্ধাই, পাটৰ কাপোৰ সাজ উঠাই দিয়ে। আয়তীসকলে উৰুলি দি গীত গায়। কইনা ঘৰত দৰাৰ ভিনিয়েক বা অন্য এজন বয়সস্থ লোকে কইনাৰ হাত ধোৱা প্ৰথা আছে। তেলৰ ভাৰ দিবলৈ অহা মানুহখিনিক ভালকৈ আপ্যায়িত কৰাৰ পিছত কইনাই সবাই এখনত বস্ত্ৰ আৰু তামোল পান দি সেৱা কৰে। এই প্ৰথাটোক 'কইনাই মান দিয়া' বুলি কোৱা হয়।

৬.২

বিয়াৰ দিনটোৰ লোকাচাৰ ঃ

বিবাহ হৈছে এক পবিত্ৰ অনুষ্ঠান। আমাৰ সমাজত বিবাহে মানৱ জীৱনত পূৰ্ণতা আনি দিয়ে বুলি লোকবিশ্বাস কৰা হয়। বিবাহ কেৱল দুজন লোকৰ মিলনৰ মাজতে নহয়, ই দুটি পৰিয়ালৰো মিলনৰ সেতু।

অসমীয়া সমাজত বিবাহৰ নিয়ম অতি সুন্দৰ। এই নীতি-নিয়ম সমূহৰ লগতে বহুতো লোক লোকবিশ্বাস জড়িত হৈ আছে। বিবাহৰ দিনটোত পালন কৰা লোকাচাৰ সমূহৰ ভিতৰত যেনে- পানীতোলা,

পানীতোলা ঃ বিয়াৰ দিনা দৰা কইনাক গা ধুওৱাৰ বাবে নদীৰ পৰা বা বাতঘুৰা পুখুৰীৰ পৰা পানী তুলিবলৈ যাবলৈ বিয়াঘৰীয়াই আগদিনাই ওচৰৰ মানুহক নিমন্ত্ৰণ জনাব লাগে। বিয়াৰ দিনা বাতিপুৱা আয়তী সমন্বিতে দৰা বা কইনাৰ মাক, বায়েকহঁতে কাষত কলচি লৈ উৰুলি দি গীত গাই গাই পানী তুলিবলৈ যায়। পানী তুলিবলৈ পাঁচটা বা সাঁতটা পাত্ৰ সাজু কৰি ৰখা হয়। এটা ডাঙৰ কলচি আৰু বাকীকেইটাৰ গাত সেন্দুৰৰ ফোঁট দি গলত

ঋঙ্গা বা বগা সূতাৰে গাঠি দিয়া হয়। পানী তুলিবলৈ যাওঁতে আয়তীসকলৰ লগতে বেণ্ড পাৰ্টি'ৰ দলটো লগত লৈ যায়। দৰা বা কইনাৰ মাকে এখন কাহৰ থালত তামোল পাণ এযোৰ, ঘিউৰ চাকি এগছি, এখন তবুৱা কটাৰী লৈ যায়। নদীৰ পানীত বা পুখুৰীৰ পানীত নামি জলদেৱতাক প্ৰনাম জনাই কটাৰীৰে পানী কাটে। পানী কটা সময়ত আয়তী সকলে উৰুলি দিয়ে। তামোল পাণ আৰু পইচা পানীত পেলাই দি কলচি আৰু ঘটত উৰুলি দি পানী ভৰাই লয়। দুৱাবলৈ কলচি বা ঘটত ভৰাই অনা পানী মংগলজলৰ লেখিয়া পবিত্ৰ জ্ঞান কৰা হয়। ঘটত লৈ অহা পানীখিনি চাদৰৰ আঁচল বা গামোচাৰে ঢাকি গৃহলৈ লৈ অহা হয়। বিয়া ঘৰৰ পদুলি মুখত আঁৰি থোৱা কল মালা বা চাকিমালাৰ তলেৰে আয়তীসকলে বিয়াঘৰত প্ৰৱেশ কৰিব লাগে। তুলি অনা পানী আয়তী সকলে যথা স্থানত থৈ দিয়ে। পানী তুলি অনা আয়তীসকলক আপ্যায়িত কৰাৰ লগতে চাহ একাপ দিয়া হয়, সেই চাহ কাপক পানী-তোলা চাহ বুলি কোৱা হয়। তাৰ পিছত তুলি অনা পানীৰে কলগছৰ তলত দৰা বা কইনাক বহুৱাই মাহ

হালধী ঘঁহাই গা ধুৱায় আয়তীসকলে দৰা বা কইনাক উপলক্ষ্য কৰি গীত গায়।

অসমীয়া সমাজত মাহ-হালধীৰে নোৱাই পবিত্ৰ কৰি দৰা-কইনাক বিবাহৰ পবিত্ৰ দিনটোৰ বাবে সাজু কৰা হয়। দৰা-কইনাই বিবাহৰ দিনা উপবাসে থাকি অগ্নি বা বেদক সাক্ষী কৰি জনম জনমৰ বাবে একেজাল জৰীতে বান্ধ খায়।

বিবাহৰ দিনটোত পালন কৰা এটি অন্যতম লোকাচাৰ হ'ল –

সুৰাগজোৰা : দৰা বা কইনা নুওৱাৰ পিছত সাধাৰণতে সন্ধিয়া আয়তীসকলে গীত গাই সুৰাগ জোৰিবলৈ যায়। সুৰাগৰ চাউলৰ বাবে বিয়াৰ আগতে আয়তীসকলে ঢেঁকীত সেন্দুৰৰ ফোঁট দি দৰা বা কইনাৰ মাক, বৌয়েক, ককায়েক হওক উদ্দেশ্য কৰি হাস্যৰসাত্মক বা নিচাগীত গাই সুৰাগৰ ধান বানি লয়। সুৰাগ জোৰিবলৈ যাওঁতে এখন চালাত পাচিটা ৰাখি ধান, মাহ, দৈ, গাখীৰ আদিৰ উপৰি মাটিৰ ঘটত আম পাত, এটা দুনীত চাউল, কল, তামোল-পাণ দিয়া হয়। সুৰাগ জোৰিবলৈ যাওঁতে পানীৰ ঘাটত আয়তীসকলে নিচা

গীত গায় । যেনে —

সুৱাসজৱা তিৰিতুকে টিনু টিনু কৰে।
ঐই আইঙ্গা সুৱাস জাৱণ লালেক
নিলাক চুৱে ।।

দখা বা কইনাৰ মাক বা যিওজনীয়ে ধুপাৰ মিজনীয়ে জলদেৱতাক প্ৰণাম জনাই এবুকু পানীত নামি তুবমাৰি মুখত পানী ভৰাই আনে। পানীৰ ঘটিত কামোৰ মলাই আয়তী অমালিতে বিবাহজুলা লৈ উপস্থিত থাকে। চোতালত বহি থকা দখা বা কইনাৰ মূৰৰ ওপৰত এখন চাদৰ দুই গৰাকী আয়তীয়ে দুইফালে মেলি ধৰে। সুৱাস জাৱা আয়তী গৰাকীয়ে মূৰত চাউলৰ দুনাতে লৈ তিনিবাৰ চাউল চতিয়াই। সেই চাউলমিনি চাদৰখন ধৰি থকা আয়তী দুগৰাকী দখা বা কইনাৰ গাঁত পেলাই দিয়ে। প্ৰনেকে তিনিবাৰ বা পাঁচ বাৰ চতিয়াই। তাৰ পিচতহে তিবোতা গৰাকীয়ে মুখৰ পানী পেলাব পাৰে আৰু দখা বা কইনাও ঘৰত ভিতৰত সোমাব পাৰে।

৬.৩ বিবাহ সম্পৰ্কীয় লোকাচাৰৰ পৰিৱৰ্তন আৰু বিশ্বায়নৰ প্ৰভাৱ :

বিবাহ কৰ্ম সম্পাদনৰ প্ৰাৰম্ভিক পৰ্যায় হ'ল বৈবাহিক সম্বন্ধ স্থাপনৰ প্ৰস্তাৱ বা দৰা- কইনা ঠিক কৰা। পৰম্পৰা অনুযায়ী দৰা- কইনা ঠিক কৰা। পৰম্পৰা অনুযায়ী দৰা- কইনাৰ ৰাহি- যোৰা মিলাৰ ওপৰত গুৰুত্ব প্ৰদান কৰা হয়। কোনোৱে প্ৰথমে ৰাহি- যোৰা মিলাৰ পিছতহে বিবাহৰ প্ৰস্তাৱ আগবাঢ়ে। অইনে দৰা- কইনা পছন্দ কৰাৰ পিছতহে ৰাশিফল চায়। দৰা- কইনা পছন্দ হ'লেও ৰাহি- যোৰা নাহিলে সিমানতে প্ৰস্তাৱৰ সমাপ্তি ঘটে। এতিয়া বহুতেই ৰাশিফলৰ ওপৰত বিশেষ গুৰুত্ব নিদিয়া হৈ আহিছে।

কইনা চোৱা পৰ্বটো পৰিৱৰ্তন ঘটিছে। আত্মীয় স্বজন, বন্ধু- বান্ধৱৰ মুখে বিবাহযোগ্য ছোৱালীৰ সন্ধান পালে, ল'ৰাৰ ঘৰে ছোৱালীয়ে নজনাকৈ আলেখে আলেখে ছোৱালী চায়। ছোৱালী পছন্দ হ'লেহে আনুষ্ঠানিকভাৱে ল'ৰা ঘৰৰ লোকে ছোৱালী চাবলৈ ছোৱালীৰ

ঘৰলৈ আহি বিয়াৰ প্ৰস্তাৱ দিয়ে। ছোৱালী চাবলৈ আহি ছোৱালী পছন্দ নহ'ল বুলি ঘূৰি যোৱাটো ছোৱালীৰ বাবে অসন্মানৰ কথা। এই বিষয়ত অসমীয়া সমাজ সচেতন। ল'ৰাৰ ক্ষেত্ৰতো এনে কথাই প্ৰযোজ্য।

এটা সময়ত ছোৱালীৰ মতামতৰ ওপৰত কোনো প্ৰধান্য দিয়া নহৈছিল। অভিভাৱকে নিৰ্বাচন কৰা ল'ৰাক ছোৱালীয়ে বিনা প্ৰতিবাদে স্বামী হিচাপে বৰণ কৰিছিল। কম বয়সতে ছোৱালী বিয়া হৈছিল। নিজৰ মতামত দিবলৈ দিনত নোহোৱাকৈ নতুন ঘৰ এখনত প্ৰৱেশ কৰি সেইমন ঘৰৰ সংস্কৃতি মানি লব লগাই লোৱাটো ছোৱালীৰ কৰ্তব্য। এষাৰ কথা আছে সাচে গৰকা পাচলি মাৰা, মাইহে গৰকা বোৱাৰী মাৰা। মাহঁয়েকে নিজৰ মতে শিকাই বুজাই ন-ছোৱালীজনীক ঘৰখনৰ উপযোগী কৰি লয়। ছোৱালীৰ বিয়াৰ বয়স আহিলেও উপযুক্ত শিক্ষা গ্ৰহণ কৰাৰ পূৰ্বে ছোৱালীয়ে বিয়াত বহিবলৈ মন নকৰে। পিতৃ-মাতৃয়েও ছোৱালীক সুশিক্ষিতা কৰিহে পাত্ৰস্থ কৰিবলৈ বিচাৰে। নাৰী শিক্ষাৰ প্ৰসাৰ, বিবিধ দিশৰ কৰ্মত নাৰীৰ যোগদান,

সমাজত নাৰীৰ নৱবন্ধ স্থান, আদিয়ে এই বিষয়ত গুৰুত্বপূৰ্ণ প্ৰভাৱ বিস্তাৰ কৰিছে। কম বয়সত বিয়া হোৱাটো বিধিসংগতো নহয়। ল'ৰাইও উপাৰ্জনক্ষম হৈ নিজকে সুপ্ৰতিষ্ঠ নকৰালৈকে সংসাৰ পাতিবলৈ আগবাঢ়ি নোযোৱাছে। পূৰ্বে দৰা কইনা বিচাৰি বাতৰি কাকতত জাননী দিয়াৰ কথা অসমীয়া মানুহে ভাবিয়েই নোৱাৰিছিল সাম্প্ৰতিক কালত বাতৰি কাকতত এনে ধৰণৰ জাননীও চকুত পৰে। বিয়াৰ আগতে লৰা-ছোৱালীয়ে একেলগে ঘূৰি ফুৰাটো আগতে সমাজে পছন্দ নকৰিছিল। এতিয়া এনেধৰণৰ বাধা নিষেধ নাইকিয়া হৈ আহিছে। প্ৰেম-বিবাহৰ কথা সুকীয়া।

পৰিয়াল, বংশ, অঞ্চল আদি ভেদে লোকাচাৰত থকা বিভিন্নতা সৰ্বজনবিদিত। বিয়া এদিনীয়া, দুদিনীয়া, তিনিদিনীয়া, পাঁচদিনীয়া আদি হ'ব পাৰে। দিন আৰম্ভ হয় জোৰণ বা তেলৰ ভাৰ দিয়াৰ পৰা। সময়ৰ সোঁতত জোৰোণত ভাগ লোৱা ব্যক্তিৰ সংখ্যা আৰু বস্তুৰ তালিকা প্ৰচুৰ সলনি হ'ল। বিছে জোৰোণত কইনাৰ বাবে কাপোৰ, অনাকটা কাপোৰ এযোৰ, দুই-

এনে অলংকাৰ, তেল, সেন্দুৰ, মাছ, তামোল - পান
প্ৰভৃতি কিছুমান দ্ৰব্য অপৰিহাৰ্য্য। প্ৰতিটো বস্তুৰ তালিকা
বেছি দীঘলীয়া হৈ আহিছে যে তাৰ লেখ জোখ নোহোৱা
হৈছে। প্ৰথমতে পৰিয়ালভেদে কেইগৰাকীমান ব্যক্তি হৈ
জোৰোণ দি আহিছিল। প্ৰতিটো বৰ যাত্ৰীৰ নিচিনা
জোৰোণ যাত্ৰী হয়। এটা সময়ত সাধাৰণতে জোৰোণত
যোৱা লোকসকলক কইনাঘৰে চাহ জলপানেৰে আপ্যায়িত
কৰিছিল। প্ৰতিটো কইনা ঘৰে বৰ যাত্ৰীক ভোজ-
ভাতেৰে আপ্যায়িত কৰাৰ দৰে জোৰোণ যাত্ৰীকো ভোজ-
ভাতেৰে আপ্যায়িত কৰিব লাগে। জোৰোণ বেচ আড়ম্বৰ-
পূৰ্ণ অনুষ্ঠান হৈ পৰিছে।

ৰভাৰ সময়ত তোৰণ সজাত ডেকা দলৰ
বৰ উৎসাহ। তেওঁলোকে চকুত লগাকৈ তোৰণ সাজে।
এই কামটো ডেকাহঁতে ৰাতি উজাগৰে থাকি সমাধা কৰে।
সময়ৰ সোঁতত বিভিন্ন ধৰণৰ পৰিৱৰ্তন ঘটিল। প্ৰতিটো
এনে কিছুমান পৰিৱৰ্তন প্ৰতিষ্ঠান হ'ল - ডিকোৰ চকী-
মেজ আদি কৰি ৰভাৰ বাবে প্ৰয়োজনীয় সকলো বিধি
বস্তুৰ যোগান ধৰে। বিজুলী ৰভাত লগা সামগ্ৰীৰ

লগতে বৰে সজাৰ সম্পূৰ্ণ দায়িত্ব এনে প্ৰতিষ্ঠানবোৰে গ্ৰহণ কৰা হ'ল। বৰৰ আকাৰ, আয়তন, প্ৰকাৰ অনুসৰি তেওঁলোকক টকা দিলেই সকলো চিন্তাৰ মুদা মৰে।

কোনো কোনোৱে বিবাহ ভেনুত কন্যা সম্প্ৰদান কৰে। তাত তাৰ ব্যৱস্থাও আছে। পিছে বহুতেই নিজ গৃহত কন্যা সম্প্ৰদান কৰাটো পছন্দ কৰে। তেনে লোকে বিয়াৰ আগে-পিছে বিবাহ ভেনুত অভ্যৰ্থনাৰ ব্যৱস্থা কৰি প্ৰকৃত বিবাহ কাৰ্য নিজ গৃহত সম্পন্ন কৰে।

দৈ, চিৰা বা কোমল চাউল, মিঠৈ এয়েই আছিল বিয়াৰ জলপান। পিছলৈ লুচি, ভাজি, তৰকাৰী, দৈ, মিঠৈ আদিৰে নিমন্ত্ৰিত অতিথি সকলক আপ্যায়ন কৰা হয়। দৈ, মিঠাই থাকেই। সাম্প্ৰতিক কালত এনেধৰণৰ জলপানৰ ঠাই দখলে লৈছে পোলাও, মাংস, পুৰি ইত্যাদি। আগতে বিয়ালৈ আবেলি পৰত লোকক নিমন্ত্ৰণ জনোৱা হৈছিল। সময়ৰ উল্লেখ নাছিল। এতিয়া নিৰ্দিষ্ট সময় বান্ধি দিয়ে।

পৰিৱেশন পদ্ধতিতো নানা পৰিৱৰ্তন হ'ল। পূৰ্বে নিমন্ত্ৰিত লোকসকল আহে, ৰভাৰ মুখতে আদৰণী জনাই তেওঁলোকক ৰভাৰ তললৈ আনি বহিবলৈ দি তামোল - চাহি যাচি সোধ পোচ কৰা হয়। তাৰ পিছত খোৱা ঘৰলৈ আগবঢ়াই নিয়া হয়। তাত তেওঁলোকে টকী- বেঞ্চত বহে। সন্মুখৰ টেবুলত পাতি খোৱা কলপাত, কলডোনা বা পটুৱাত খোৱা বস্তু পৰিৱেশন কৰা হয়। আপোন, চিনাকী লোকসকলে হাতে হাতে প্ৰবিধিকে খোৱা বস্তু লৈ পৰিৱেশন কৰি যায়। পুৰুষ আৰু মহিলাৰ বাবে খোৱাৰ স্থান বেলেগ বেলেগ।

কলপাত বা কলডোনাৰ স্থান বাহিৰৰ পৰা অহা শুকান মাল পাতৰ থাল বাটিয়ে লৈবলৈ আৰম্ভ কৰিলে। তাৰ পিছত আহিল কাগজ, প্লাষ্টিক, চীনা মাটি, আদিৰ মাল। মাটিৰ গিলাচৰ ব্যৱহাৰ নাইকিয়া হৈ আহিল। এতিয়া প্লাষ্টিকৰ গিলাচৰ প্ৰয়োগৰ। ভোজ শেষ কৰিয়েই ৰভাঘৰ ত্যাগ কৰাটো শিষ্টাচাৰ বিৰোধী। অলপ বহি গৃহ-

স্তুক মাত লগাই অহাটোৱে নিয়ম।

পৰিৱৰ্তন পদ্ধতিৰ ফলত খোৱা বস্তুবোৰ বিধে বিধে সজাই থোৱা হয়। অতিথি সকলে নিজ হাতে হাতে থাল লৈ পচন্দ অনুসৰি নিজৰ খাদ্য গ্ৰহণ কৰে। আকৌ দ্বিতীয়বাৰ কিবা লʼব লাগিলে থালখন আকৌ মেজৰ ওচৰ চাপিব লাগে আৰু তাৰ মাজতে গৃহস্থই কোনোবাই সোধ পোছ নকৰা নহয়। আন্তৰিকতাৰ যেন অভাৱ।

পূৰ্বে জলপানৰ লগত সাধাৰণতে চাহ দিয়া নহৈছিল। এতিয়া একোণত বাহি কফিৰ ব্যৱস্থা আগতে কিয় বুলিলে ঢুলীয়া দলৰ ঢোল বা বেণ্ডপাৰ্টি বিবাহ অনুষ্ঠান এটাৰ বিশেষ অংগ। ঢোল বা বেণ্ডৰ শব্দৰ পৰাই জনা যায় কাৰোবাৰ ঘৰত বিয়াৰ আয়োজন চলিছে। বেণ্ডপাৰ্টি লগত নগলে আয়তী সকলে পানী তুলিবলৈ যাবলৈ উৎসাহ বোধ নকৰে। এতিয়া সময়ৰ পৰিৱৰ্তনত বেণ্ডৰ পৰিৱৰ্তে অথবা তাৰ লগতে, বহু দূৰলৈকে

শুনাকৈ মাইকত জনপ্ৰিয় সংগীত পৰিৱেশন কৰা আৰম্ভ হ'ল। এটা সময়ত ঢোল বা বেণুৰ শব্দৰ চেৱে চেৱে নাচি বাগি এক-লেখা ছোৱালীবোৰ মতলীয়া হৈ পৰিছিল। এতিয়া কেতিয়াবা শুনা যায় কেছেট যোগে পৰিৱেশন কৰা পশ্চিমীয়া সংগীত।

অসমীয়া মানুহৰ বিয়াত বিয়ানামৰ ভূমিকাৰ আলোচনা নিষ্প্ৰয়োজন। পানী তুলিবলৈ যোৱা, নোওৱা, অধিবাস, জোৰোণ, সুৱাগুৰি তোলা, দৰা আদৰা, কন্যা সম্প্ৰদান, কইনা বিদায় ইত্যাদি নানান সময়ত আয়তীসকলে সেইবোৰৰ লগত সংগতি থকা বিধে বিধে গোৱা বিয়া নামেৰে বিয়া ঘৰ মুখৰিত কৰি থাকে। পিছে সময় যোৱাৰ লগে লগে বিয়ানামৰ প্ৰতি আকৰ্ষণ কমি আহিবলৈ ধৰিলে। আজিৰ চাম ছোৱালী-বোৱাৰীয়ে বিয়া নাম গাব নজনা হৈ আহিছে। সময় পৰিৱৰ্তনৰ লগে লগে বিয়ানামৰ সলনি বিয়াঘৰত কেছেটত বিয়ানাম লগাই থয়।

কইনা সজোৱাটো এটা আনন্দপূৰ্ণ পৰ্ব। কইনা সজাই থাকোতে লগৰবোৰে হাঁহি ধেমালি কৰি স্ফূৰ্তি কৰে। এতিয়া দেখা যায় কইনা সজাবলৈ প্ৰশিক্ষণ প্ৰাপ্ত বিশেষ ব্যক্তিক মাতি অনা হয়। তেওঁ প্ৰয়োজনীয় সামগ্ৰী লগত লৈ আহে আৰু এই কামৰ বাবে সেই ব্যক্তিসকলক তেওঁ বিচৰা মতে টকা দিয়া হয়। বিয়াৰ দিনা ৰভাৰ তলত বহাৰ আগে আগে কইনাই বিউটি পাৰ্লাৰ লৈ গৈ সাজি-কাচি অহাও চকুত পৰে। পিছে প্ৰথমতে অধিবাসৰ পিছত কইনা ঘৰৰ বাজ হোৱা নিষেধ।

পৰম্পৰা অনুযায়ী বিবাহ-বিচ্ছেদৰ প্ৰতি হিন্দু ধৰ্মৰ সমৰ্থন নাই। এতিয়া বিবাহ-বিচ্ছেদ আইনসংগত হ'ল। তথাপি বিবাহ-বিচ্ছেদ হোৱা নাৰীক সমাজে সন্মানৰ চকুৰে নাচাইছিল। এতিয়া অৱস্থাৰ সলনি হ'ল। নতুনকৈ স্বামী গ্ৰহণ কৰাটোও অস্বাভাৱিক ঘটনা হৈ থকা নাই।

অষ্টম অধ্যায়

৭.০০

গাঁৱৰ মৃত্যু সম্পৰ্কীয় লোকাচাৰ :

— মানৱ জীৱনৰ জন্মৰ দৰে মৃত্যুলৈকে সমগ্ৰ জীৱনৰ বিভিন্ন কাৰ্যৰ লগত জড়িত নীতি-নিয়মৰ সমষ্টিয়ে হৈছে লোকাচাৰ। অসমীয়া লোকাচাৰসমূহৰ লগত বিভিন্ন জাতি-জনজাতিৰ উপাদান বা ৰীতি-নীতিৰ সংমিশ্ৰণ ঘটা দেখা যায়। মৃত্যু মানৱ জীৱনৰ এক চিৰন্তন সত্য। কোনো মানুহে মৃত্যুৰ দৰা হাত সাৰিব নোৱাৰে। অসমীয়া সমাজত প্ৰচলিত মৃত্যু সম্পৰ্কীয় লোকাচাৰৰ বিষয়ে তলত আলোচনা কৰা হ'ল —

৭.১

দাহনৰ সময়ৰ লোকাচাৰ :

কাৰ মৃত্যু কেতিয়া হয় সেয়া কোনেও নাজানে, জানে কেৱল বিধাতাই

এয়া সকলোৰে বিশ্বাস এই মৃত্যুক লৈ অসমীয়া সমাজত অনেক লোকবিশ্বাস বা লোকাচাৰ আছে। অসমীয়া সমাজত ব্যক্তি এজনৰ মৃত্যুৰ শেষ ক্ষণ কাষ চাপি অহাৰ লগে লগে আত্মীয় - কুটুম্ব সকল-লোকে আদি কৰি ঘৰৰ সকলো আপোন মানুহে ব্যক্তিজনে ভালপোৱা বিভিন্ন ধৰণৰ খাদ্য খুৱায়, নহলে আত্মা থাকি যায় বুলি বিশ্বাস কৰা হয়। কোনোবা ক্ষেত্ৰত বৈষ্ণৱৰ জৰিয়তে গীতা - কীৰ্ত্তন আদি পঢ়ি শুনোৱা হয়, যাতে শেষ সময়ত আত্মাই মায়া - মোহৰ পৰা মুক্ত হয়। এনেবোৰ কাৰ্য কৰিলে পাপ মোচন হোৱাৰ লগতে জীৱই মুক্তি পাই বুলি বিশ্বাস কৰা হয়।

শেষ নিশ্বাস ত্যাগ কৰাৰ পিছতেই মৃত দেহটো ঘৰৰ ভিতৰৰ পৰা বাহিৰলৈ উলিয়াই চোতালত উত্তৰ মূৰাকৈ পাৰি - পাটীৰ ওপৰত শুৱাই থোৱা হয়। মূৰৰ শিতানত এগছি চাকি, ধূপ - ধূনা জ্বলাই ৰখা হয়। মৃতদেহটো বগা কাপোৰেৰে

তাকি ফুল চতিয়াই দিয়া হয়। মৃতকক শ্মশানলৈ নিয়াৰ উদ্দেশ্যে গাঁৱৰ মানুহে চাং এখন তৈয়াৰ কৰে আৰু সেই চাঙত তুলিয়েই মৃতকক শ্মশানলৈ নিয়ে। মৃতকক শ্মশানলৈ নিয়াৰ আগতে পৰিয়ালৰ লগতে আত্মীয় সকলে মৃতকৰ প্ৰতি মূৰ দোঁৱাই সেৱা আগবঢ়ায়।

অসমীয়া সমাজত স্বামীতকৈ পত্নীৰ আগত মৃত্যু হলে সেই পত্নীসকলক সৌভাগ্যৱতী বুলি কোৱা হয়। মৃত সকলৰ প্ৰিয় সাজ বা অন্যান্য বস্তু স্বামীৰ হাতেৰে মৃত পত্নীসকলৰ লগত দিয়া এনে কিছুমান নিয়ম অসমীয়া সমাজত এতিয়াও প্ৰচলিত। আকৌ গিৰিয়েকৰ মৃত্যু হলে ঘৈণীয়েকৰ শিৰৰ সেন্দুৰ চিৰদিনৰ বাবে মচি দিয়া হয়। গাত পিন্ধি থকা সকলো অলংকাৰ খুলি দিয়াৰ লগতে শ্ৰাদ্ধ নোহোৱালৈ বগা কাপোৰ পিন্ধি থাকিব দিয়া হয়।

৭.২

দাহনৰ পাছৰ লোকাচাৰ :

অসমীয়া সমাজত মৃতকক দাহন কৰাৰ পাছতো বিভিন্ন নীতি-নিয়ম পালন কৰা হয়। শ্মশানলৈ যোৱা লোকসকলক গা-ধুই, হাত-ভৰি জুইত সেকিহে ঘৰৰ ভিতৰত সোমাব দিয়া হয়। মৃতকৰ সংকাৰ কৰা লোকসকলে শ্মশানৰ পৰা ঘৰলৈ আহোঁতে মৃতকৰ দেহৰ আঙুলিৰ আৰু মূৰৰ লাওমোলাৰ কিছু হাড়ৰ অংশ লৈ আহি চোতালৰ আগত অলপ ঠাই পৰিষ্কাৰ কৰি মাটিৰ তলত মৃতকৰ সেই হাড়খিনি পুতি থোৱা হয় আৰু বাঁহ আৰু টেকেলীৰ সহায়ত পানী এটোপকৈ পৰা পদ্ধতি কৰা হয় যাতে হাড়খিনি পানীত তিতি থাকে। মৃতকৰ ঘৰত সেৰেহে এটি উটি প্ৰাটি মূৰ্তি (জুলেটি, উখা) প্ৰস্তুত কৰা হয় আৰু সেইটো দহাৰ দিনলৈকে জ্বলি থাকিব দিয়া হয়।

মৃতকৰ পৰিয়ালে তিনিদিনলৈ চাহ-বিস্কুট,

দাড়িকটা ইত্যাদিৰ বাবে অহিন কোনো আহাৰ গ্ৰহণ কৰিব নোৱাৰে। তিনিদিনৰ দিনা মৃতকৰ আত্মীয়-কুটুম্ব ফল-মূল, জলপানৰ লগতে সিদ্ধ ভাত খাব পৰা হয়। তিনিদিনৰ পৰা দহদিনলৈ মৃতকৰ ঘৰত ভাগৱত পাঠ কৰা হয়।

দহ দিনৰ দিনা দহা পতা হয়। সেইদিনা ঘৰৰ সকলো কানি-কাপোৰ, বাচন-বৰ্তন ধোৱাৰ লগতে চোতাল-আজিয়া আদি মচি অশৌচ খেদোৱা হয়। পুত্ৰসকলে চুলি খুৰায়। কিছুমানে এঘাৰ দিনত শ্ৰাদ্ধ আৰু তেৰ দিনত পিণ্ড দান কৰে। মূল শ্ৰাদ্ধৰ দিনা মাছ-মঙহকে ধৰি মৃতকে ভাল পোৱা সকলো বস্তু আৰু ভাত কলপাতত সজাই পিণ্ড দিয়া হয়। শ্ৰাদ্ধৰ তিনি দিনত বাহিজক মাছ-মঙহেৰে ভোজ দিয়াৰ পিছতহে গৃহস্থ ঘৰে নিৰামিষৰ ব্ৰত ভাঙিব পাৰে।

অসমীয়া সমাজত প্ৰথম বছৰত মৃতকৰ উদ্দেশ্যে প্ৰতি মাহে নাম-প্ৰসংগ, ভুঞাহত

ছয়মাহিলৈ আৰু বছৰত বছৰেকীয় শ্ৰাদ্ধ কৰা হয়। মৃত্যুৰ বছৰেকৰ ভিতৰত অস্থি কোনো তীৰ্থত বিসৰ্জন দিব পাৰিলে মৃতজনৰ কল্যাণ হব বুলি কামনা কৰা হয়।

এনেদৰে অসমীয়া সমাজত মৃত্যুৰ লগত [illegible] বিভিন্ন লোকাচাৰ জড়িত হৈ থকা দেখা যায়। অঞ্চলভেদে মৃত্যু সম্পৰ্কীয় লোকাচাৰৰ ভিন্ন ভিন্ন ৰীতি-নিয়ম দেখা যায়। তাৰ ভিতৰত নলবাৰী জিলাৰ কৈবাৰা গাঁৱত পালন কৰা মৃত্যু সম্পৰ্কীয় লোকাচাৰৰ বিষয়ে ওপৰত উল্লেখ কৰা হৈছে।

বৰ্তমানৰ নগৰ বুলিয়েই নহয় গাঁও অঞ্চলৰ পৰিৱেশতো প্ৰাচীন পৰম্পৰা মানি চলা মানুহৰ নোহোৱা হৈ আহিছে।

৭.৩ মৃত্যু সম্পৰ্কীয় লোকাচাৰৰ পৰিৱৰ্তন আৰু বিশ্বায়নৰ প্ৰভাৱ :

মৃত্যু মানৱ জীৱনৰ এক এক চিৰন্তন সত্য। কোনো মানুহে মৃত্যুৰ পৰা হাত সাৰিব নোৱাৰে। মৃত্যু সম্পৰ্কে বিভিন্ন অঞ্চলত ভিন্ন লোকাচাৰ পালন কৰা হয়। সময়ৰ পৰিৱৰ্তনৰ সৈতে লোকাচাৰ সমূহৰো পৰিৱৰ্তন চকুত পৰে। এনে কিছুমান লোকাচাৰৰ পৰিৱৰ্তন তলত উল্লেখ কৰা হৈছে—

সময় যোৱাৰ লগে লগে মৃতকৰ সৎকাৰৰ ক্ষেত্ৰতো পৰিৱৰ্তন হোৱা দেখা যায়। বাঁহৰ চাঙিত মৰদেহ স্থাপন কৰি চাৰিজনে কান্ধত লৈ শ্মশান-যাত্ৰী শ্মশান অভিমুখে যাত্ৰা কৰিছিল। এতিয়া তেনে ধৰণে মৰদেহ কঢ়িওৱা কমে দেখা যায়। শৱ কঢ়িয়াবলৈ বাহনৰ ব্যৱস্থা কৰা হয়। আগতে মহিলা শ্মশান-যাত্ৰী নহৈছিল। এতিয়া পুৰুষৰ লগত মহিলাও শ্মশানলৈ যোৱা হয়। মৰদাহৰ এটা অংশ মুখাগ্নিৰ সময়ত কোনোৱে

ব্ৰাহ্মণৰ দ্বাৰা মন্ত্ৰ পাঠ কৰাটো বিচাৰে। তাৰ বাবে তেনে কাম কৰা ব্ৰাহ্মণক বিশেষকৈ নিমন্ত্ৰণ কৰি নিব লাগে। এই প্ৰথা বিলুপ্তিৰ পথত।

অকলো শ্মশান - যাত্ৰীয়ে নিজ নিজ গৃহলৈ প্ৰত্যাৱৰ্তন কৰি ঘৰ সোমোৱাৰ আগতে দুৱাৰ মুখতে কিছুমান নিয়ম পালন কৰা অসমীয়া সমাজৰ পৰম্পৰা। দুৱাৰমুখত অকণমান জুই একুৰা জ্বলোৱা হয়। তাত শ্মশান - যাত্ৰীয়ে ভৰি - হাত সেকে। শ্মশানলৈ যাওঁতে পিন্ধি যোৱা কাপোৰ - কানি তিয়াই দি পূৰ্বে তাতেই পাটো তিয়াই অন্য বস্ত্ৰ পৰিধান কৰি ঘৰৰ ভিতৰ সোমাইছিল। এতিয়া বহুতেই সেইবোৰ একোকে নকৰা হৈছে। শ্মশান - যাত্ৰীক অশুদ্ধ বুলি গণ্য নকৰা হৈ আহিছে। অৱশ্যে মৃতকৰ ঘৰৰ মানুহে কিছুমান নিয়ম মানি চলে।

অসমীয়া সমাজত ক্ৰিয়াধাৰীয়ে কিছুমান নীতি - নিয়ম পালি চলিব লাগে। তেওঁলোকে শুকবস্ত্ৰ পৰিধান কৰি থাকে। বস্ত্ৰৰ সম্মুখ দুতিকাৰে

ব্যৱহাৰ কৰি আনটো অংশেৰে শৰীৰৰ ওপৰ ভাগ ঢাকে। এইসমূহ কাপোৰেৰে নিৰ্দিষ্ট সময়ত স্নান কৰি কাপোৰখন গাতে শুকায়। সময়ত লগে লগে দুখন বস্ত্ৰৰ ব্যৱহাৰ আৰম্ভ হ'ল। এখন পিন্ধে, এখন গাত লয়। এখন তিতাই, আনখন শুকাবলৈ থাকে। গাতে শুকুৱাব নালাগে। আগতে ক্ৰিয়াবীৰা শুদা ভৰিৰে আছিল, এতিয়া বগতৰে ভৰিত চেণ্ডেল পিন্ধে। পিছে এতিয়াও এটা বিষয়ত পুৰণি ৰীতি প্ৰচলিত হৈ আছে। ক্ৰিয়াবীৰৰ বস্ত্ৰৰ ৰং এতিয়াও বগা। ঘৰৰ জীয়ৰী - বোৱাৰীয়েও আধিৰ্ষণ চাদৰ মেখেলা পৰিধান কৰিছিল। এতিয়া চকুত লগা মেখেলা-চাদৰৰ বাদেও আৰু পিন্ধা দেখা যায়।

ক্ৰিয়াবীৰৰ বিছনা খেৰৰ, মজিয়াত পতা। ওপৰত এখন চাদৰ। এতিয়া খেৰৰ পৰিবৰ্তে তোষক, বিছনা চাদৰ, গাৰু আদি সকলোবোৰেই থাকে। কিন্তু এতিয়াও তোষকৰ তলত কেইডালমান খেৰ পাৰি আগৰ নিয়ম ৰক্ষা কৰা হয়। ক্ৰিয়াবীৰী ওখ আসনত বহিব নাপায়। কুশৰ আসন পাৰি মজিয়াত

বহাটো নিয়ম। প্ৰতিমা সেইবোৰ নিয়ম বেছি ভাগেই মানি নচলে, চকী- মেজ আদিত বাছ-বিচাৰ নকৰাকৈ বহে। নিজে আনুষ্ঠানিকভাৱে পৰম্পৰা ৰক্ষা কৰি পৰ উপৰত কুশাসন প্ৰথম পাৰি লয়। আত্তিয়াত কুশাসন পাৰি তাত লেপেটা কাঢ়ি বহি কলপাতত হবিষ্যান্ন খোৱাটোৱেই নিয়ম। এই ক্ষেত্ৰতো কিছু পৰিৱৰ্তন হৈ আহিবলৈ ধৰিছে।

মৃতকৰ শৱত সৎকাৰ কৰিবলৈ যাওঁতে আত্মীয়পতে কোনোৱে জোতা হাতে নাযায়। ফলে, বুট, মুগ আদি লৈ যায়। ইয়াৰ গুৰিতে কিছুমান কাৰণ আছে। তিনি দিন পাৰ নোহোৱালৈকে মৃতকৰ ঘৰৰ আগলত জুই জ্বলাব নাপায়। সেই তিনি দিন পকা আহাৰ গ্ৰহণ কৰা নিষেধ। বুট, মুগ, ফল আদি খাই থাকিব লাগে। তাৰ পিছতো শ্ৰাদ্ধ শান্তি হৈ নোহোৱালৈকে ক্ৰিয়াধাৰীয়ে একেলা হবিষ্যান্নহে খাব পাৰে। তেওঁলোকে ঘৰৰ বাহিৰ হ'ব নাপায়। এনে অৱস্থাত তেওঁলোকৰ খোৱা-বোৱাৰ

যোগান আত্মীয়-স্বজন বন্ধু-বান্ধৱে ধৰে। মৃত
কৰ ঘৰৰ নাতি-নাতিনী, সৰু ল'ৰা-ছোৱালীৰ
বাবে নিয়মবোৰ কটকটীয়া নহয়। সৰু-লৰা-ছোৱালী
আনে নিজৰ ঘৰলৈ নি নিৰামিষ ভাত-পানী খুৱায়।

আগতে অশৌচীয়া ঘৰত আন আনুষঙ্গিক
কোনো খোৱা বস্তু যচা নহৈছিল। কিছুলৈ সেৱা
কৰিবলৈ যোৱা সকলো লোককে বুট, কল, ফল
আদিৰে আপ্যায়িত কৰা হ'ল। এতিয়া তেনে লোকক
চাহ-মিঠাইৰে খোৰ্দ-লোছ কৰা দেখা যায়।
অশৌচীয়া ঘৰত সোমালে মানুহে সংকোচ বোধ
নকৰে। শুচি-অশুচিৰ বাচ-বিচাৰ কমি আহিছে।

জ্ঞাতি অৰ্থাৎ পিতৃ-বংশৰ লোকে অশৌচ
পালে। লাহে লাহে এনে নিয়ম শিথিল হৈ আহিল।
অশৌচীয়া ঘৰত বৰ্তমান মিঠাতেল, হালধি, মছলা
আদি ব্যৱহাৰ কৰিব নালাগে। সিদ্ধ বস্তু খায়। ভজা
বস্তু নাখায়। তেনেবোৰ নিয়ম নমনা হৈ আহিল।
অকল নিৰামিষ খাদ্য ভোজন কৰি নিয়ম পালন

কথা হ'ল। এতিয়া কোনো কোনোৱে অশৌচৰ কালছোৱাতো আমিষ আহাৰ গ্ৰহণ কৰা কথাও শুনা যায়। অৱশ্যে মাংগলিক কাৰ্য কৰাৰ পৰা বিৰত থাকে। পূজা - অৰ্চনা, নাম - প্ৰসংগত ভাগ নলয়। নামঘৰ, মঠ - মন্দিৰ দৰ্শন নকৰে। এই সন্দৰ্ভত মন কৰিব পাৰি যে সমীক্ষীয়া লোকৰ মাজত আপোনজনৰ কমি আহিছে। এনে অৱস্থাৰ বাবে অশৌচ পালন নকৰিলেও কুলাচাৰ নকৰা হোৱাটো বৰ অস্বাভাৱিক বুলি ক'ব নোৱাৰি।

অশৌচ শেষোৱা নিয়মবোৰ সহজ। আগতে চৰু হাড়িত উইত ধৰি, আমল গোৱৰ মাটিৰে লেপি - মচি শুদ্ধ কৰা হৈছিল। এতিয়া ব্যৱহৃত গেছ, ষ্টোভ তেনেকৈ শুদ্ধ কৰিব নোৱাৰি। সেইবাবে তুলসীপাত পানীত দি সেই পানী ছটিয়াই শুদ্ধ কৰি লোৱাটোহে সহজ।

এটা সময়ত একেবাৰে আপোন মহিলা ভিন্ন মহিলা সাধাৰণতে শ্ৰাৰ্দ্ধলৈ নগৈছিল।

এতিয়া পুৰুষ মহিলা প্ৰায় সমানেই খাবলৈ যায়। এটা সময়ত মৃত্যুধৰ্ম্ম বা আগলি ভোজ খাই-হে লগ হৈছিল। এতিয়া দিন-ৰাতিৰ বিচাৰ নাই নিজৰ সুবিধাৰ কথা। সেইদিনা মৃতকৰ উদ্দেশ্য ভাত এসাজ আগবঢ়োৱা নিয়ম। ভোজ্য বস্তু বাৰীৰ এচুকত থৈ অহা হৈছিল। এতিয়া বাৰী বুলিবলৈ একো নোহোৱা হৈছে।

বিস্তৃত দিয়া বস্তুৰ তালিকাতো সলনি হৈছে। পূৰ্বে প্ৰথা মানি দিবলগীয়াখিনিৰ লগতে মৃতকে জীৱিত অৱস্থাত ভাল পাইছিল বুলি বিবিধ খাদ্য দ্ৰব্য সংযোগ চকুত পৰে।

সূক্ষ্মভাৱে নিৰীক্ষণ কৰিলে নানান দিশত এনে পৰিৱৰ্তন দেখা যায়। বৰ্তমান নগৰীয়া পৰিৱেশত প্ৰাচীন পৰম্পৰা মানি নচলা হৈছে।

৮.০০

উপসংহাৰ :

অসমীয়া সমাজৰ জন্ম, বিবাহ, মৃত্যুৰ লোকাচাৰ আৰু বিশ্বায়নৰ প্ৰভাৱ : কৈৱৰ্ত গাওঁৰ বিশেষ উল্লেখন সহ শীৰ্ষক গৱেষণা পত্ৰত বিভিন্ন ধৰণৰ আচাৰ-ব্যৱহাৰ, ৰীতি-নীতি বিষয়ে আলোচনা কৰা হৈছে।

অসমীয়া সমাজৰ জন্ম, বিবাহ, মৃত্যুৰ লোকাচাৰ আৰু বিশ্বায়নৰ প্ৰভাৱ : কৈৱৰ্ত গাঁৱৰ উল্লেখন সহ শীৰ্ষক গৱেষণামূলক আলোচনাক সৰ্বমুঠ আঠটা অধ্যায়ত বিভাজন কৰা হৈছে।

প্ৰকল্পটোৰ প্ৰথম অধ্যায়ত অৱতাৰণিকা, অধ্যয়নৰ বিষয়বস্তু, ক্ষেত্ৰ, লক্ষ্য আৰু উদ্দেশ্য, প্ৰয়োজনীয়তা, পূৰ্বকৃত অধ্যয়ন, অধ্যয়নৰ পদ্ধতি, আৰু প্ৰমেয় আদিৰ ওপৰত আলোকপাত কৰা হৈছে।

দ্বিতীয় অধ্যায়ত গাওঁখনৰ বিষয়ে থুলমূল বিৱৰণ এটি আগবঢ়াব চেষ্টা কৰিলোঁ।

তৃতীয় অধ্যায়ত সংস্কৃতিৰ স্বৰূপ, সংজ্ঞা, লোক সংস্কৃতি, সংস্কৃতিৰ শ্ৰেণী বিভাজনৰ বিষয়ে আলোচনা আগবঢ়োৱা হৈছে।

চতুৰ্থ অধ্যায়ত লোকাচাৰ সম্বন্ধে আমাৰ গাওঁৰ লগত কেনেদৰে জড়িত আছে সেই বিষয়ে কিছু আলোচনা কৰা হৈছে।

পঞ্চম অধ্যায়ত আমাৰ গাওঁৰ জন্ম সম্পৰ্কে কেনেবিধৰ লোকাচাৰ জড়িত হৈ আছে আৰু সময়ৰ সোঁতত সমাজৰ বিভিন্ন পৰিৱৰ্তনৰ লগে লগে পৰম্পৰাগত নীতি নিয়মবোৰ কেনেকৈ যাব ধৰিছে আৰু নতুনত্ব আহিছে তাৰ কিছু আভাস দাঙি ধৰা হৈছে।

ষষ্ঠ অধ্যায়ত অসমীয়া সমাজৰ বিবাহ সম্পৰ্কীয় লোকাচাৰৰ লগতে তাৰ পৰিৱৰ্তনৰ কিছু কথা আলোচনা কৰা হৈছে।

সপ্তম অধ্যায়ত অসমীয়া সমাজৰ মৃত্যু সম্পৰ্কীয় লোকাচাৰ আৰু পৰিবৰ্তনৰ লগতে বিশ্বায়নৰ প্ৰভাৱৰ কিছু আলোচনা কৰা হৈছে।

অসমীয়া সমাজৰ জন্ম, বিবাহ, মৃত্যু সম্পৰ্কীয় লোকাচাৰত যথেষ্ট পৰিৱৰ্তন আহিছে। আমাৰ কেৱাধা গাঁৱতো যথেষ্ট পৰিৱৰ্তন হোৱা দেখা গৈছে। কিন্তু সেই পৰিৱৰ্তনৰ মাজতেই মূলৰ বৈশিষ্ট্যও অক্ষুন্ন আছে। লোকাচাৰৰ মাজেৰে এটা জাতিৰ পৰিচয় বহন কৰে। অসমীয়া সমাজৰ এই লোকাচাৰ সমূহত বৰ্তমান বিশ্বায়ৰ প্ৰভাৱত যথেষ্ট পৰিৱৰ্তন আহিছে। তথাপিতো তাৰ মাজতে এইবিলাক সংৰক্ষণ কৰাৰ আৱশ্যকতা আছে। নতুন প্ৰজন্মই এই বিষয়ত আগ্ৰহী হলে এই লোকাচাৰ সমূহ সদায় অক্ষুন্ন থাকিব; তাৰ বাবে সকলোৱে সচেতন হোৱা উচিত, যেতিয়া আমাৰ সমাজত লোকাচাৰৰ ক্ষেত্ৰতহে স্বকীয় বৈশিষ্ট্য বিলাক অক্ষুন্ন থাকিব।

সহায়ক গ্ৰন্থপঞ্জী :

অসমীয়া

কায়স্থ, সুতলী (সম্পাদক) : অসমৰ বিভিন্ন জনগোষ্ঠীৰ জন্ম-মৃত্যু সম্পৰ্কীয় লোকাচাৰ
প্ৰথম প্ৰকাশ : এপ্ৰিল, ২০১১
প্ৰকাশক : অলক অধিকাৰী
এন. এ পাব্লিকেশ্বনচ্
পানবজাৰ গুৱাহাটী

নগেন, চাও লোকেশ্বৰ : অসমৰ লোকসংস্কৃতি
প্ৰথম প্ৰকাশ : ডিচেম্বৰ, ২০১৩

গোস্বামী, নন্দিতা (সম্পা) : অক্ষৌহিণী
প্ৰথম প্ৰকাশ : নৱেম্বৰ, ২০২০
প্ৰকাশক : কান্তিৰঞ্জন প্ৰিন্টিং হাউচ, চানমাৰি, গুৱাহাটী-২১

ডেকা, লীনা (সম্পা) : পৰম্পৰা আৰু সংস্কৰণ : অসমীয়া নাৰী
প্ৰথম প্ৰকাশক : অক্টোবৰ, ২০১৬

মহন্ত সমীন্দ্ৰ নাথ (সম্পা) : নলবাৰীৰ ৰাসমহিমা
তালুকদাৰ অমৰ
প্ৰকাশ ২০১৭

দাস হেৰন মোহন : অসমৰ গাঁৱত অসমীয়া সংস্কৃতি
প্ৰথম প্ৰকাশ : ডিচেম্বৰ, ২০০৩
প্ৰকাশক : ভাস্কৰ দত্ত বৰুৱা
লয়াৰ্ছ বুক ষ্টল

দাস নাৰায়ণ (সম্পা) : অসমীয়া সংস্কৃতিৰ কণিকা

পৰমানন্দ ৰাজবংশী (সম্পা) : প্ৰথম প্ৰকাশ : মে, ১৯৯৬
অসমীয়া জাতি আৰু সংস্কৃতি
প্ৰকাশ : অক্টোবৰ, ২০০৩

বৰ্মন গীতা : নলবাৰী জিলাৰ লোকিক আৰু সাংস্কৃতিক বৈচিত্ৰ্য
প্ৰথম প্ৰকাশ : জানুৱাৰী, ২০১৩

শৰ্মা নবীনচন্দ্ৰ : অসমীয়া লোকসংস্কৃতিৰ আভাস
প্ৰকাশক : বীণা লাইব্ৰেৰী
পানবজাৰ গুৱাহাটী

<u>স্মৃতি গ্ৰন্থ</u>

বৈশ্য লক্ষেশ্বৰ (সম্পা) : ৰেংকতি স্নান
প্ৰকাশ : জানুৱাৰী, ২০১৩
প্ৰকাশক : আদৰণি সমিতি,
ধাপালি জয়ন্তী
অধিবেশন, অম্বা - কৈবাবা

সংবাদ দাতা

নাম :	বয়স	ঠিকানা
১/ শ্রী অময়া কলিতা	৩৯	
২/ শ্রী দিপ্তী কলিতা	৩৯	
৩/ শ্রী দিপালী কলিতা	৪২	
৪/ শ্রী জয়মতী কলিতা	৫৬	
৫/ শ্রী মীরা কলিতা	৪০	

আলোক চিত্ৰ

১নং চিত্ৰ: শ্ৰী শ্ৰী কালী মন্দিৰ, কেঁৱাৰা

২নং চিত্ৰ: শ্ৰী শ্ৰী বুঢ়াগোঁসাই মন্দিৰ, কেঁৱাৰা

৩নং চিত্ৰ

অন্ন প্ৰাশন

৪ নং চিত্ৰ

জোৰোণ

৫নং চিত্ৰ-

মৃতকৰ দাহন